

La Femosa

gener-febrer de 2016

Número 280 P.V.P. 3€

Revista d'opinió i informació local. ARTESA DE LLEIDA

CENTENARI DE LA COL·LOCACIÓ DE LA PRIMERA PEDRA A LES ESCOLES

CARNAVAL 2016

Edita

Agrupació Cultural la Femosa
Carrer dels Gallart, 7
25150 Artesa de Lleida (Segrià)
Telèfon: 973 167809
E-mail: lafemosa@artesalleida.cat

Direcció i coordinació

Josep Gallart Fernández
Lluís Gil Fontanet

Col.laboradors

Alternativa Ecologista d'Artesa
Cèlia Argilés Andrés
Georgina Badia Anglés
Albert Batiste Bonet
Anna-Bel Carbonell
Miquel Carrera Castellví
Adolf Costafreda Castillo
Isidre Drudis Bellmunt
Josep Maria Esteve Muñoz
Felip Gallart Fernández
Josep Gallart Fernández
Roger Gil Barberà
Lluís Gil Fontanet
Miquel A. Navarro Solé
Ramon Serra Batlle
Leticia Soberón
Eulàlia Solà Miró
Josep Ramon Solé Gallart

Fotografies

Arxiu fotogràfic de La Femosa
Josep Mª Esteve Muñoz
Isidre Drudis Bellmunt
M. A. Florensa Bertran
Josep Gallart Fernández

Correccions

Eulàlia Solà Miró

Impressió

Impremta Payà, Lleida

La Femosa 2ª època
Número 279,
gener-febrer de 2016
DL L 264-1981
ISSN: 2339-7365
P.V.P. 3 euros

Els articles que apareixen a les pàgines de *La Femosa* reflecteixen únicament l'opinió de llurs signants.

SUMARI

D'ahir i d'avui.....	3
Pòrtic	4
Actualitat artesenca	5
Humor des del campanar.....	12
Eleccions generals	13
Centenari de la col·locació de la primera pedra.....	14
Carnestoltes 2016	15
Moviments de població 2015	17
Pluviometria 2015	18
<i>Domus domini</i> . Ponts (i 3).....	20
Alguna cosa més sobre l'església d'Artesa.....	21
A la Muriel Casals. <i>In memoriam</i>	25
L'acte de matar	26
Fèlix i Arquímedes.....	27
Camí de Llardecans	28
Créixer dins del cor	30
L'A.C. La Femosa vam demanar ajut econòmic.. ..	31
Amuntegament de gossos en pobles del Segrià... ..	32
Ho hem llegit a... ..	31
<i>Ciberbullig</i> entre menors: com reduir-lo?	33
Cròniques del CF Artesa de Lleida	34
Mots encreuats.....	35
Entreteniments.....	36
Ho hem llegit a... ..	37
Telèfons i horaris d'interès	39
Solucions als passatemp.....	39
Enigma.....	39
Imatges d'actualitat	40

Amb el suport de:

Generalitat de Catalunya
Departament de la Presidència

INSTITUT RAMON MUNTANER
Fundació privada dels Centres d'Estudis de Parla Catalana

INSTITUT D'ESTUDIS ILERDENCS
Fundació Pública de la Diputació de Lleida

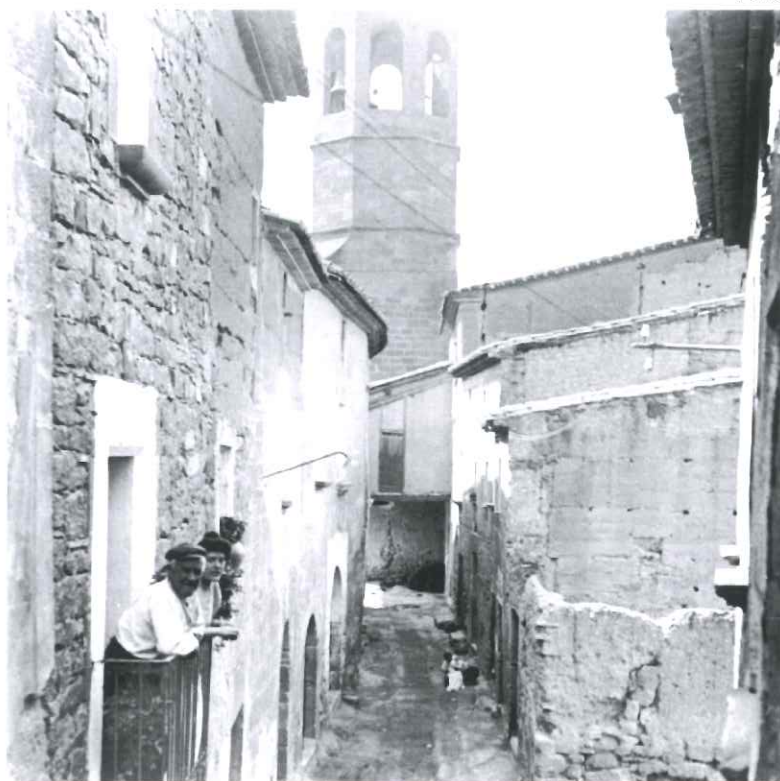

Diputació de Lleida

D'ANTJ I D'AVUJ

Extrem sud de la Vileta a l'any 1905, als anys seixanta del segle XX i en l'actualitat

Fotos: Isidre Drudis

PORTIC

Hem llegit al diari "Segre" del 15 de desembre de 2015 que el nostre Ajuntament ha aprovat un pla econòmic-financer per als anys 2015-16 amb l'objectiu de poder complir amb la reforma local de l'Estat, ja que el consistori va superar el límit de despesa fixat per la normativa en una mica més de 76.000 euros el 2014, segons figura en la liquidació del pressupost municipal del passat exercici. Per tal de reparar la situació, que segons la mateixa llei s'ha de corregir abans de l'any 2017, es diu al diari que l'ajuntament aplicarà un lleuger increment de l'impost de béns immobles urbà que l'ajudi a neutralitzar la caiguda de la recaptació d'impostos municipals que ha provocat la crisi econòmica dels últims anys. Fins aquí podem comprendre la situació i fins i tot compartir la solució que ha trobat l'ajuntament, però només una part de la solució.

El que ens preocupa com a entitat cultural del poble i de fet com una de les entitats que fa més anys - gairebé 50- que treballen amb l'objectiu del desvetllament cultural d'Artesa és la segona part de la solució que ha d'aplicar el nostre consistori. I aquesta és, tal com es diu al diari, reduir en 55.000 euros la partida destinada a Cultura i festes, la qual quedarà en 80.000 euros. Una retallada del 37% en el pressupost és una pessigada terrible que farà minvar les possibilitats de desenvolupar molts projectes culturals i empobrirà encara més la nostra malmesa cultura. Malauradament la cultura és sempre la parenta pobre, la Ventafocs dels pressupostos. Esperem que l'ajuntament trobi altres alternatives per poder equilibrar els límits de despesa i complir amb la reforma local de l'Estat, perquè la de retallar tan sensiblement el pressupost de cultura a nosaltres no ens convenç gens ni mica.

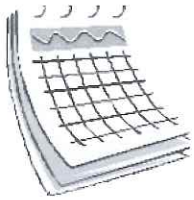
Tampoc ens convenç gens la solució que s'ha trobat a les obres d'ampliació de la carretera amb la reducció de la Bassa del Pla, tot provocant una pèrdua irreparable en un indret essencial del nostre patrimoni natural, un indret que calia vetllar com es mereixia un espai que a més tenia i té la catalogació d'espai natural protegit per la riquesa i singularitat de la seva flora i fauna. Ara que això, és clar, als enginyers i autoritats que han propiciat aquesta agressió tant se'ls en dona i per això han tirat al dret. Ens preocupa també, i molt, la destrucció del pont de pedra del canal Vell, per culpa de les mateixes obres. Un pont de més de 150 anys i un dels darrers vestigis dels ponts construïts durant l'excavació del Canal d'Urgell, que tanta riquesa ha dut als pobles de la Plana Lleidatana. És alarmant la poca sensibilitat que demostren tècnics i autoritats en permetre aquests atemptats irreparables al patrimoni natural, artístic, històric i cultural del nostre poble. I no ho podem defensar ni en nom del progrés tecnològic, ni de la millora de la carretera. Pensem que el progrés és, ha de ser, una altra cosa, totalment respectuosa amb el passat i sensible amb el patrimoni. Si no és així, aquest progrés a nosaltres no ens interessa. Sortosament no tot són males notícies. Ens congratulem, i molt, de la celebració del centenari de la col·locació de la primera pedra de les escoles d'Artesa. Una celebració que va començar el 4 de febrer amb l'acte d'inauguració i que continuarà amb tot un seguit d'activitats que anirem seguint amb molta satisfacció a través de les pàgines d'aquesta revista. Felicitem per damunt de tots els nostres mestres, l'AMPA i tota la comunitat educativa per tots els seus esforços perquè recuperem i preuem una data tan rellevant de la nostra història i que mostra, ara sí, una gran sensibilitat per l'autèntic progrés del poble: formar els nostres infants en l'estimació per la seva història i patrimoni. A tots ells, moltes gràcies.

Les obres d'ampliació de la carretera han mutilat una part de la Bassa del Pla.

Antic pont centenari del Canal d'Urgell, avui desaparegut.

ACTUALITAT

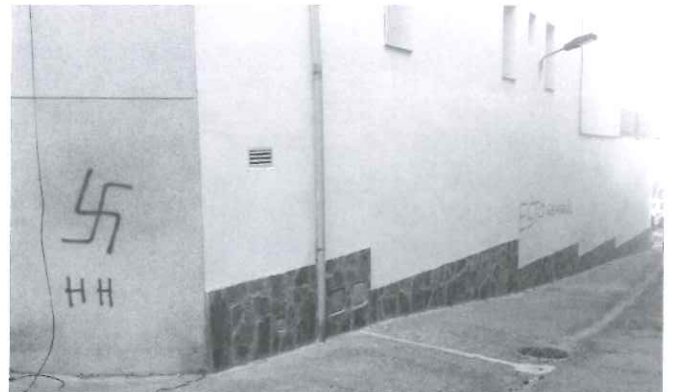
ARTESENCA

Josep Maria Esteve

Fotos: Arxiu la Femosa, J. Ma Esteve i M. À. Florensa

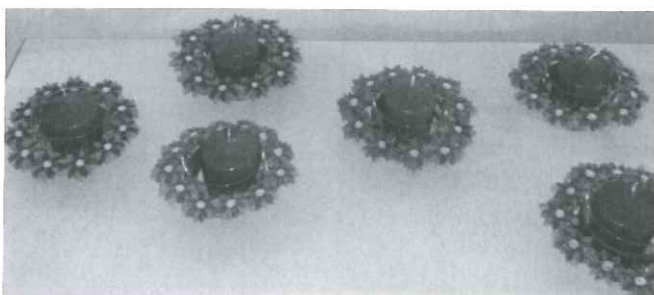
PINTADES XENOFOBES

El dia 15 de desembre, Artesa es va despertar coberta per un gran nombre de pintades xenòfobes, racistes i anticatalanes. Les pintures aparegudes en diversos punts del poble, van afectar tant naus industrials com cases particulars o locals públics. Des d'aquestes pàgines expressem la nostra més gran repulsa a aquests actes vandàlics tan vergonyosos que alteren la tranquil·litat del nostre poble. Esperem que els autors d'aquestes pintades siguin descoberts i responguin davant les autoritats corresponents, tot reparant els danys causats.

TALLER DE MANUALITATS

Al primer pis de la Llar de Jubilats, el passat 18 de desembre a partir de 2/4 de 6 de la tarda, l'Associació de Dones La Pubilla, va organitzar un nou taller de manualitats. En aquesta ocasió, el taller versava, com no podia ser d'altra manera, sobre motius nadalencs, en concret, centres de taula. L'encarregat de realitzar el taller fou en Carles Domènech.

XERRADA SOBRE LA DIABETIS I L'OBESITAT

Emmarcada dins dels actes organitzats al voltant de La Marató de TV3, el passat dijous 10 de desembre, es va celebrar a les 7 de la tarda a la sala d'actes de Casa de la Vila, una xerrada sobre la diabetis i l'obesitat a càrrec de Montse Molina infermera de l'Hospital Arnau de Vilanova.

EXCURSIÓ DE LA LLAR DE JUBILTATS

El passat 19 de desembre, i com a preparatiu de les festes nadalenques, l'associació de la Llar de Jubilatats va organitzar una sortida pels seus socis i sòcies a la Fira de la Tòfona de Centelles i al mercat dels dissabtes de Vic.

Després de dinar, van tenir temps lliure per la ciutat de Manresa, on van poder gaudir de l'eix comercial engalanat i dels múltiples edificis modernistes del seu passeig principal.

FESTIVAL SOLIDARI DE L'ESCOLA DE MÚSICA

El dilluns 21 de desembre, l'Escola de Música d'Artesa de Lleida oferí, a les 7 de la tarda, un concert nadalenc solidari, per col·laborar també amb els actes organitzats arreu del país per *La Marató de TV3*. En el concert hi van participar les dues agrupacions que practiquen a l'escola, la de guitarres i la de percussió, així com les dues corals,

la de vailets i la de Xiquets/Minyons. També hi van actuar els dos grups de "combos" que actualment té l'escola, formats pels alumnes més grans. Els alumnes més petits de parvulari musical tingueren, el divendres 18 de desembre, una classe oberta als pares i mares.

FESTES DE NADAL I REIS

La festa del Jovent.- La nit de Nadal es va celebrar al Teatre Municipal la Festa del Jovent organitzada per l'associació de Joves d'Artesa de Lleida. La festa va comptar amb la participació dels DJ's, DJ Haro, Aleix Fontàs, Oskar DJ i DJ Marc M.

Pessebre vivent.- El dia 25 de desembre, al número 6 de la Plaça Major, a cal Ramon de l'Elena, a partir de 2/4 de 12 del migdia es va dur a terme el Pessebre vivent a càrrec dels nens i nenes del nostre poble. A partir de les 12 del migdia a l'església parroquial d'Artesa es va celebrar la Missa de Nadal.

Concert d'havaneres.- El mateix divendres 25 de desembre a 2/4 de 7 de la tarda, al teatre municipal, va tenir lloc un concert de nadales i havaneres a càrrec de *la Bella Lola*.

Conta contes.- El 26 de desembre, dia de Sant Esteve, a 2/4 de 7 de la tarda al Teatre Municipal de la Llar del Poble es va dur a terme l'espectacle infantil L'Ajudant del Pare Noel, espectacle de contes musicals a càrrec de la companyia *Viri Virom*. En acabat l'espectacle hi va haver berenar per a tots els nens i nenes assistents.

Cap d'Any.- Durant les festes de Nadal, a part de la projecció de diferents pel·lícules, també es va organitzar, al primer pis de la Llar de Jubilats el tradicional sopar de Cap d'Any organitzat per l'associació de Jubilats del nostre poble. El sopar es va iniciar a les 10 del vespre, i en acabat, hi va haver ball amb l'actuació de GRUP 43. A partir de 2/4 d'1 de la matinada, a la Sala de la Llar del Poble, hi va haver Ball de Cap d'Any a càrrec d'un grup de mariatxis i d'un convidat sorpresa.

Pessebre vivent

Arribada del Gran Camarlenc.- El dia 1 de gener, a 2/4 d'1 del migdia, va arribar al nostre poble el Gran Camarlenc de Ses Majestats Els Reis Mags d'Orient per recollir les cartes i els desitjos que els nens i nenes havien escrit per a Ses Majestats.

Concert de Nadal.- Com es tradicional, aquest any tampoc no va faltar el concert de Nadal que la *Coral La Primavera* organitza cada any. El concert va tenir lloc el dia 3 de gener, al Teatre Municipal a partir de les 6 de la tarda. El concert es va estructurar en dues parts. En la primera part, el repertori va consistir en un recull de cançons diverses procedents de bandes sonores, obres de teatre o algunes cançons modernes, com ara: *la conquesta del paradís, que tinguem sort, the phantom of the opera*, entre d'altres.

Durant la segona part del concert, es van poder escoltar una compilació de cançons populars i nadales tradicionals de casa nostra, com ara: *el desembre congelat, allà en un pessebre, la pastora cantarina*,...

Cantada d'havaneres

Sopar de Cap d'Any dels Jubilats

Cavalcada de Reis.- El dia 5 de gener, a 2/4 de 7 de la tarda, van arribar al nostre poble els tres Reis Mags d'Orient per repartir regals i il·lusions per les cases dels nens i nenes del nostre poble.

Cavalcada de Reis

PARC DE NADAL DE L'AMPA

Aquest Nadal, després d'uns anys sense poder organitzar-lo, l'Associació de Pares i Mares de l'Escola Els Til·lers, conjuntament amb Artesa Gym, van organitzar a l'escola un Parc Esportiu de Nadal. Va tenir lloc els dies 23, 24, 28, 29, 30 i 31 de desembre.

Els nens i nenes participants en el Parc van poder gaudir de moltíssimes i variades activitats esportives i lúdiques, com ara tallers diversos de manualitats, jocs diversos, gimnàstica, *scalextric*, karaoke, balls, entre molts d'altres.

OBRES A LA CARRETERA D'ASPA

Des de començaments d'any, les obres a la carretera d'Aspa s'han reiniciat després que s'ha resolt els problemes mediambientals que afectaven la bassa del Pla entre altres. Tot i que no al gust de tothom.

La solució adoptada per salvar la bassa ha estat la construcció d'un mur d'escullera que redueix molt l'afectació prevista inicialment, però que igualment afecta aquesta bassa centenària reduint-ne el perímetre i la capacitat.

Una altra agressió contra el patrimoni cultural del nostre poble en nom del progrés, ha estat l'enderrocament de l'antic pont de pedra sobre el canal d'Urgell, un pont centenari, original de la construcció del canal i que no havia estat afectat per les anteriors obres de millora de la carretera, executades als anys seixanta del segle XX. Un dels quals encara era original de la construcció del canal.

Totes aquestes obres comporten el tall de la carretera des de mitjans del mes de gener fins al proper mes d'abril, obligant a donar la volta per Casteldans a tots aquells que vulguin anar a Aspa.

VISITA DE L'ALCALDE D'ARTESA AL PRESIDENT DE LA GENERALITAT

El passat 9 de gener, després d'unes llargues, intenses i gairebé desesperants negociacions, es va elegir com a president de la Generalitat de Catalunya M. Hble. Sr. Carles Puigdemont. El nou president de la Generalitat va iniciar la seva agenda política oficial rebent al primer alcalde que ho sol·licités. El primer alcalde en fer-ho fou el nostre alcalde, Pere Puiggròs, que, acompanyat pel tinent d'alcalde Benjamí Mor, es van entrevistar amb el nostre president el dia 13 de gener al Palau de la Generalitat. Durant l'entrevista, es va fer lliurament al nou president de diversos obsequis de la nostra població i es va aprofitar l'avinentesa per demanar la seva presència a la inauguració de l'Espai poliesportiu cobert, prevista pel proper mes d'abril.

♥ 477 Me gusta

carlespuigdemont Aquest matí m'he trobat amb Pere Puiggròs, alcalde d' #artesadesegre

El President de la Generalitat de Catalunya es va equivocar d'Artesa

@afarre14 @montsepenelles @martitxevi @gondru @violanthungria @carminajuher @dolorssolmar @gemmaolomi@caljoanbo @mariadomenechn @ladona_daigua Teniu tota la raó, és de Lleida, ja ho he modificat. Espero que disculpeu l'error! 😊

Rectificar és de savis

FESTA DE SANT ANTONI

Un any més, arribat el 17 de gener, Artesa va celebrar la festivitat de Sant Antoni, dia de festa local al nostre municipi. El programa d'actes religiosos i festius previstos foren els següents: A 2/4 d'1 del migdia.- celebració de la Santa Missa i tot seguit, la tradicional benedicció de vehicles i animals a la plaça de l'església. A les 2 del migdia.- Dinar popular al Teatre Municipal, i en acabar hi va haver ball amb el Grup PJ4 amb música dels anys 60 i 70.

Benedicció de vehicles i animals

Dinar de germanor

Dinar de germanor

RECITAL DE MANS I VEUS BLANQUES

El passat 23 de gener, a 2/4 de 7 de la tarda, va tenir lloc al Teatre Municipal, un emocionant recital poètic-musical que van oferir, sota el títol MANS I VEUS BLANQUES, el Rapsodes del Sícoris i el Cor del Centre de Rehabilitació de la Veu. Organitzat per AECC Catalunya contra el Càncer amb el suport de l'Ajuntament d'Artesa de Lleida i la col·laboració desinteressada dels dos grups corals participants, l'acte fou conduït per la Mary Bometón.

L'objectiu de l'acte era recaptar fons per col·laborar

en la lluita contra aquesta xacra dels nostres temps que cada cop afecta a més coneguts i familiars.

FESTIVITAT DE SANTA ÀGUEDA

Un any més, l'Associació de Dones *La Pubilla*, va organitzar una sèrie d'actes en honor a la patrona de les dones, Santa Àgueda.

El dia 4 de febrer, a les 7 de la tarda, a la sala d'actes de Casa de la Vila, hi va haver una xerrada sobre "Remeis bons i naturals" a càrrec del doctor naturòpata Isidre Fontanet.

El divendres 5 de febrer, dia de Santa Àgueda, a partir de les 5 de la tarda hi va haver la tradicional processó de Santa Àgueda. Tot seguit, es va celebrar la Missa en honor de la patrona de les dones i tot seguit, berenar a la casa parroquial. El dia 6 de febrer, a partir de les 9 del vespre, al Teatre Municipal hi va haver el sopar de Santa Àgueda on, per primer cop, la festa fou oberta a tothom. En acaba el sopar, hi va haver ball a càrrec del Grup 43.

Conferència del Dr. Isidre Fontanet

Processó de Santa Àgueda

INSPECCIÓ TÈCNICA DE VEHICLES

El dia 12 de febrer, entre 9 del matí i al 1 del migdia, a l'aparcament del recinte de les piscines es van fer les revisions d'ITV de vehicles agrícoles.

REPRESENTACIONS TEATRALS

Durant els mesos de gener i febrer, dintre de la temporada hivern-primavera de teatre, s'han dut a terme tres representacions teatrals, totes tres de teatre infantil.

El diumenge 10 de gener, a les 6 de la tarda, es va representar al Teatre Municipal, l'obra infantil **La mongetera màgica**, producció a càrrec de la companyia **Festuc Teatre, S.L.**, i interpretada pels actors titellaires Ingrid Teixidó i Pere Pàmpols.

Representació de l'obra *Kissu*

Sota la direcció del mateix Pere Pàmpols. El dia 7 de febrer, continuant amb el cicle de teatre infantil de Xarxa, es va representar l'obra de titelles *Kissu*, amb els actors titellaires Clara Olmo, Aitana Giralt, Àngel Pérez i Xavier Iglesias, dirigits per Joan-Andreu Vallvé.

El dissabte 20 de febrer, es va representar l'obra *Petita mort* a càrrec de la companyia **El celler d'espectacles**, comèdia dirigida per Emili Baldellou i interpretada per Xavier Iglesia i Cristina Rodríguez. L'hora d'inici de la funció foren les 6 de la tarda.

Representació de l'obra *Petita mort*

CINEMA GENER-FEBRER

Dia	Pel·lícula
6 de desembre	Ahora o nunca
8 de desembre	Exodus: Dioses y reyes
20 de desembre	Els minions
24 de gener	San Andreas
27 de desembre	Segon origen
3 de gener	Tomorrowland
6 de gener	Inside out. Del revés
24 de gener	San Andrés
31 de gener	El viaje más largo
14 de febrer	Barcelona nit d'hivern
21 de febrer	El niño 44
28 de febrer	Everest

RENOVACIÓ DE LA JUNTA DE LA LLAR DE JUBILATS

El 14 de febrer es va celebrar l'assemblea de socis de la Llar de Jubilats. Un dels punts de l'ordre del dia era la renovació dels càrrecs de la Junta. Fins aquest moment, la Junta estava composta per set persones, tot i que els estatuts permetien que fossin nou. S'ha aprofitat aquesta renovació per ampliar el numero de components de la mateixa. Així, han deixat de formar part de la Junta, la Maria Mercè Pico i la Cèlia Mestre. En el seu lloc han entrat la Ramona Mor, la Maria Elvira Argilés, en

Jordi Oró i la Joana Farràs. Finalment, l'Antonio Puig, que havia deixat també la Junta, finalment hi romandrà.

ULTRA MARATÓ CICLISTA

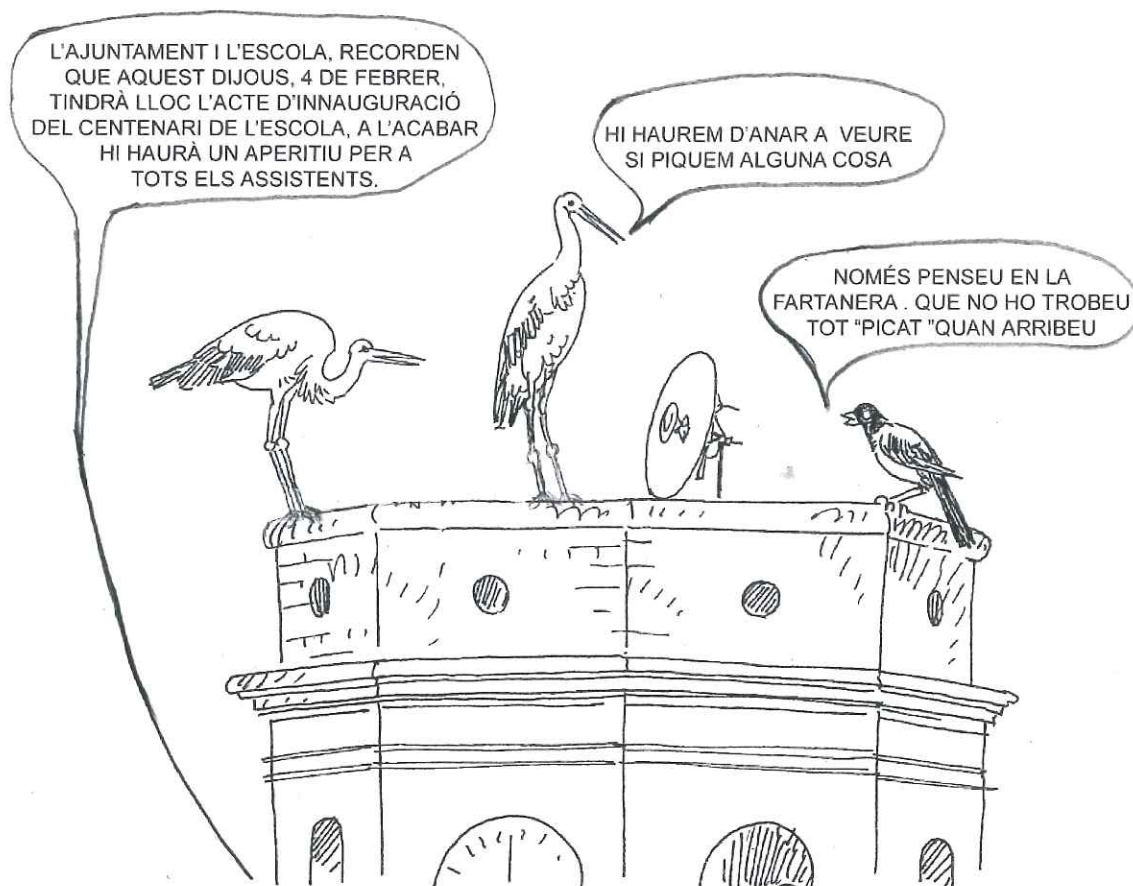
El dia 13 de febrer, va passar pel nostre terme la cursa de ciclisme de muntanya organitzada per Pedales del Mundo. En l'anada va travessar el nostre terme a l'alçada del camp d'aeromodelisme. Degut a les condicions climàtiques es va neutralitzar molta part de la cursa, i la tornada es va fer al migdia per la carretera. Es van poder veure ciclistes ben enfangats.

Arbres florits en ple hivern

HUMOR DES DEL CAMPANAR

F. R.

ELECCIONS GENERALS

Josep Maria Esteve

Fotos: J. Ma Esteve

El passat diumenge dia 20 de desembre es van celebrar eleccions generals al Congrés de Diputats de l'estat espanyol.

D'un cens de 1106 persones, un total de 776 van anar a votar. Això correspon a un 70.16 % de participació.

Els resultats al congrés en el nostre poble foren els següents:

Democràcia i Llibertat: 243 vots (21,97%)

Esquerra Republicana Catalunya: 220 vots (19,89%)

En Comú Podem: 132 vots (11,83%)

Partit Socialistes de Catalunya: 62 vots (5,61%)

Ciudadanos: 40 vots (3,62%) **Partit Popular:** 40 vots (3,62%)

Partido Animalista - PACMA : 10 vots (0,90%)

Unió Democràtica de Catalunya: 9 vots (0,81%)

Partit Comunista Poble de Catalunya: 3 Vots (0,27%)

Nuls - 10 vots (0,90%)

Pel que fa al Senat, on els vots són a persones concretes, els resultats foren:

Democràcia i Llibertat, Convergència:

M. Teresa Rivero - DL - 248 vots

Ramon Alturo - DL - 231 vots

Jordi Souto - DL - 216 vots

Esquerra Republicana Catalunya:

Miquel A. Estradé - ERC-CATSI - 223 vots

Anna Azamar- ERC-CATSI - 194 vots

Xavier Castellana - ERC-CATSI- 176 vots

Partit Socialistes de Catalunya:

Francesc Boya - PSC-PSOE - 52 vots

Judit Alcalà - PSC-PSOE - 53 vots

Silveri Caro - PSC-PSOE - 51 vots

En Comú Podem:

Karim Adrian Bouhout - En comú - 94 vots

Mercè Griño - En comú - 86 vots

Laura T. Perez- En comú- 41 vots

Partido Popular:

Simeó Abad - PP - 36 vots

Joaquim Alexandre - PP - 36 vots

Ana Cava - PP - 36 vots

Unió Democràtica de Catalunya:

Joan Sangrà - Unió.cat - 13

Montserrat Batlle - Unió.cat - 9 vots

Enric Montanya - Unió.cat - 4 vots

Partido Animalista:

Alba Cases - PACMA - 18 vots

Jose F. Garcia - PACMA - 13 vots

M. José Aguilera - PACMA - 10 vots

Partit Comunista Poble de Catalunya:

Francesc X. Garcia - PCPC - 8 vots

M. Mercè Nabonne - PCPC - 2 vots

Recortes zero:

Isaac Alonso - Recortes zero - 4 vots

Ciudadanos:

Ramon Vilaltella - C's - 30 vots

Daniel Rubio - C's - 26 vots

Cristina Latorre - C's - 28 vots

Vox:

Jose A. Ortiz - Vox - 2 vots

Nuls: 21 vots

Blanc: 31 vots

CENTENARI DE LA COL·LOCACIÓ DE LA PRIMERA PEDRA A LES ESCOLES

Josep Maria Esteve

Fotos: J. Ma Esteve i Arxiu La Femosa

Aquest any 2016 es compleixen 100 anys des que es va col·locar la primera pedra de l'escola del nostre poble. Com a primer dels actes previstos per commemorar aquest gran esdeveniment, el passat 4 de febrer a 2/4 de 12 del migdia, va tenir lloc l'acte oficial d'inici de les festes del centenari, celebrat al poliesportiu de l'escola.

A l'acte, obert a tota la comunitat educativa i a tot el poble en general, hi va haver parlaments per part de diversos representants de la comunitat educativa. Com a autoritats hi van assistir el delegat d'ensenyament de la Generalitat de Catalunya, el sr. Miquel Àngel Cullerés i l'alcaldesa d'Aspa i presidenta del Consell comarcal la sra. Maria José Invernón.

Després dels parlaments, els nens i nenes de l'escola van cantar la Cançó del Centenari, poema de Joana Raspall adaptat pels mestres de l'escola, i els alumnes més grans van fer un ball de bastons. Al pati de l'escola, es va plantar un til·ler i tots els

Parlament de Pol Puertas exalumne i autor del logo del centenari

assistents van poder gaudir d'un pica-pica. Com a colofó de la celebració, a la façana de l'escola es va descobrir una placa commemorativa del centenari amb el logotip creat per l'ocasió.

Presentació de l'acte pel director de l'escola

Ball de bastons pels alumnes de l'escola

Parlament dels dues alumnes

Plantació d'un til·ler

CARNESTOLTES 2016

Josep Maria Esteve

Fotos: J. Ma Esteve i Arxiu La Femosa

El dissabte 13 de febrer, organitzada per l'Ajuntament d'Artesa de Lleida, es va celebrar la Festa de Carnestoltes.

En l'edició d'enguany degut que l'Espai Poliesportiu Cobert, punt de trobada habitual en altres edicions, continua sense ser inaugurat (la inauguració està prevista pel proper mes d'abril), el punt de trobada fou la plaça de les Albízieis, a les 5 de la tarda. A les 6 de la tarda va començar la rua sota un cel que amenaçava pluja, pluja que va arribar ben aviat, i que va fer finalitzar la rua precipitadament.

disfresses. Un cop feta, per part del jurat, la deliberació corresponent, es va fer lliurament dels premis a les millors disfresses individuals i per grups en les diferents categories establertes. Posteriorment, es va repartir un entrepà a totes les persones disfressades.

Per finalitzar la festa, hi va haver ball a càrrec del grup musical *New York*.

El rei Carnestoltes

Tots els assistents van anar cap a la sala on es va haver d'improvisar i alterar l'ordre dels actes previstos.

Un cop tothom va entrar a la sala, el Rei Carnestoltes va fer el seu pregó, i a continuació, per donar oportunitat al jurat de veure a totes les persones i grups disfressats, tots els participants van passar per dalt de l'escenari per lluir les seves

MOVIMENTS DE POBLACIÓ 2015

Josep Maria Esteve

Un any més, el nostre poble continua mantenint una població superior als 1500 habitants, fita assolida ja fa uns anys. Durant l'any 2015 el nombre d'habitants del nostre poble ha augmentat en 11 persones respecte a l'any anterior 2014. A principis d'aquest any 2016 a Artesa hi vivim un total de 1531 habitants, dels quals 795 són homes i 736 dones.

Com és natural, el nombre de persones que viuen en una localitat fluctua molt. Persones nouvingudes, naixements, defuncions, matrimonis, etc.

Durant el 2015 al nostre poble hi van néixer 14 persones (10 nens i 4 nenes), ens van deixar 18 convilatans i 10 parelles van decidir fer el pas de casar-se.

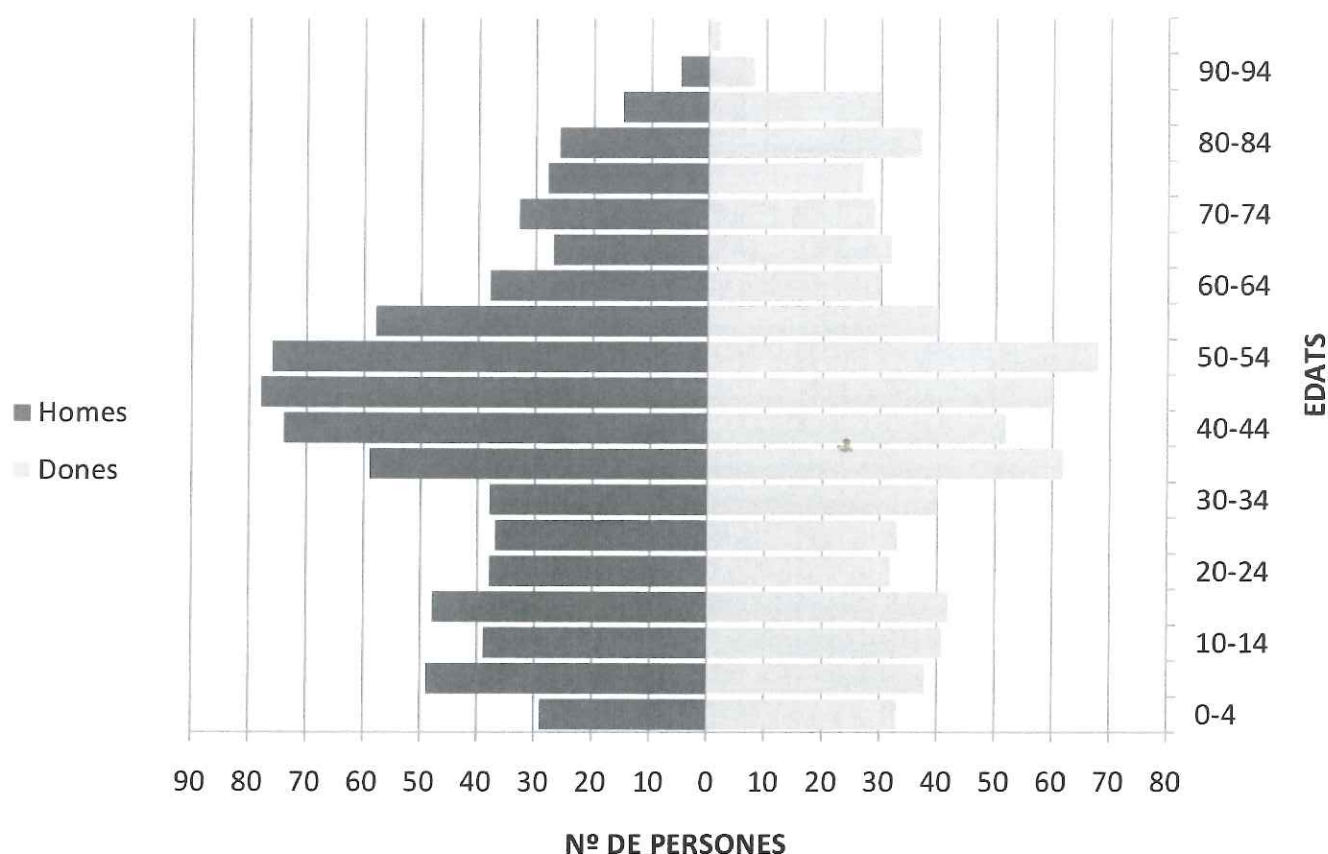
POBLACIÓ TOTAL	1531 hab.
Homes	795
Dones	736

MATRIMONIS	10
-------------------	----

NAIXEMENTS	14
Nens	10
Nenes	4

DEFUNCIONS	18
Homes	10
Dones	8

PIRÀMIDE POBLACIONAL 2015

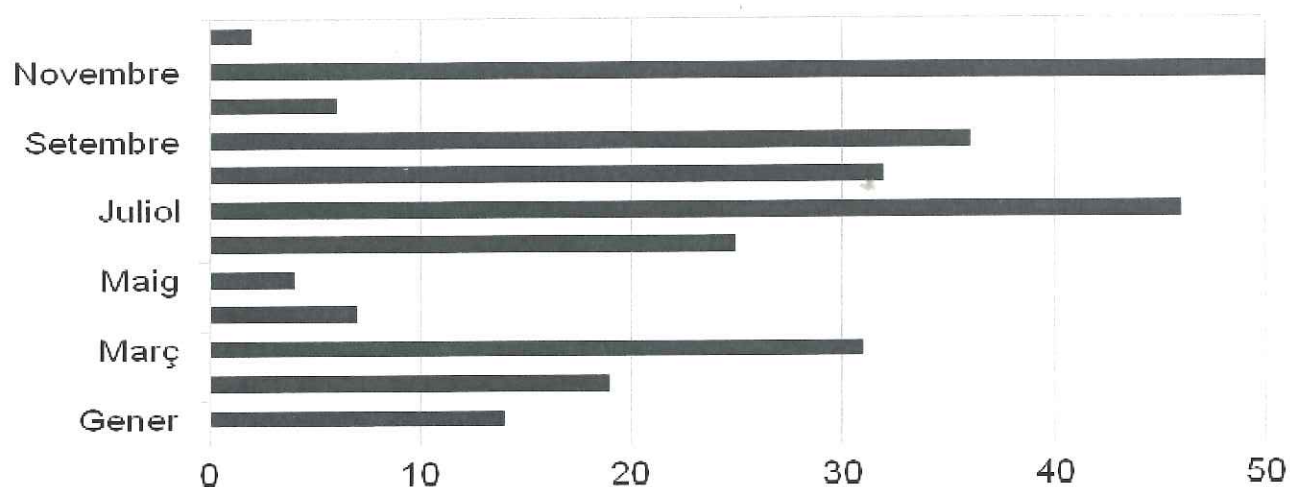

PLUVIOMETRIA 2015

Ramon Serra

DIA	QUANTITAT	TOTAL
16/01	4	4
31/01	10	14
03/02	2	16
04/02	16	32
21/02	1	33
21/03	11	44
22/03	1	45
23/03	4	49
24/03	5	54
25/03	10	64
17/04	3	67
19/04	1	68
22/04	1	69
26/04	2	71
19/05	1	72
20/05	3	75
09/06	4	79
10/06	1	80
12/06	7	87
13/06	5	92
14/06	2	94
15/06	2	96

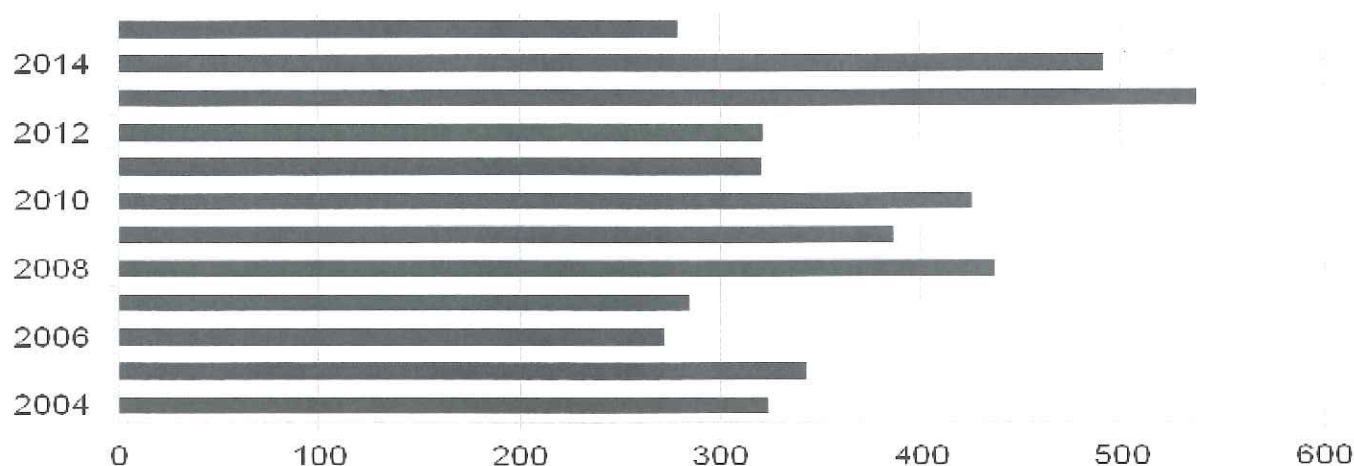
DIA	QUANTITAT	TOTAL
16/06	2	98
24/0	9	107
18/07	1	108
22/07	6	114
24/07	2	116
31/07	37	153
01/08	7	160
08/08	6	166
18/08	19	185
01/09	12	197
02/09	2	199
04/09	9	208
10/09	3	211
27/09	1	212
29/09	8	220
30/09	1	221
02/10	4	225
27/10	2	227
02/11	50	277
20/12	2	279

Gener	Febre	Març	Abril	Maig	Juny	Juliol	Agost	Set.	Oct.	Nov.	Des.
14	19	31	7	4	25	46	32	36	6	50	2

PLUVIOMETRIA PER ANYS

2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
324	343	272	285	437	386	426	321	322	537	491	279

HO HEM LLEGIT A...

Segre, dimarts, 15 de desembre de 2015

MUNICIPIS REFORMA LOCAL

Artesa de Lleida apuja l'IBI i limita la despesa el 2016

| ARTESA DE LLEIDA | L'ajuntament d'Artesa de Lleida ha aprovat un pla economicofinancer per als anys 2015-2016 amb l'objectiu de poder complir amb la reforma local de l'Estat, ja que el consistori va superar el límit de despesa fixat per la normativa en una mica més de 76.000 euros el 2014, segons figura en la liquidació del pressupost municipal del passat exercici.

Per tal de reparar la situa-

ció, que segons la mateixa llei s'ha de corregir abans de l'any 2017, l'ajuntament aplicarà un lleuger increment de l'impost de béns immobles urbà que l'ajudi a neutralitzar la caiguda de la recaptació d'impostos municipals que ha provocat la crisi econòmica dels últims anys. A més, també rebaixarà en 55.000 euros la partida destinada a Cultura i Festes, la qual es quedarà en 80.000 euros.

DOMUS DOMIMI.

ELS PONTS (i 3)

Miquel Carrera Castellví

Volia ja acabar amb els ponts. Quan vaig començar a parlar d'estructures, bigues i arcs temia que em costaria acabar un text sobre aquest tema, i ja som al tercer. Si en el darrer article havia buscat inspiració en pel·lícules que parlessin de ponts, ara havia pensat a trobar cançons que parlessin del pas, el trànsit. El resultat potser no és tan generós i universal com ho són les pel·lícules; hi ha pel·lícules que ens marquen, també cançons cert, però aquestes no compten amb la força brutal de les imatges. Bé, resulta que xafardejant, la primera en la cerca ha estat la famosa *El pont sobre aigües turbulentes*, dels mítics Simon & Garfunkel. Diuen els entesos que és una gran cançó, amarada de sensibilitat, però jo en el meu modest entendre l'he trobat una mica sonsa; com a mal menor em quedaria amb una versió que va fer Johnny Cash, amb una veu rogallosa, però autèntica. Si ja sou dels que han superat l'etapa dels seixanta, potser llavors ja us decantareu pels *Red Hot Chili Pípper*, i la seva cançó *A sota del Pont*; té encant, aquesta. Explica com el cantant sent l'absència d'un amic mort per sobreposi, i passeja per sota un pont, un pont on hi anaven els dos amics a proveir-se. És cert que el dessota dels ponts queda com un terreny marginal, que de vegades hi fa por de rodar, lloc de rodamóns, gent que ha d'anar a viure a sota d'un pont, precisament. La tercera és una cançó que tots els qui vam començar a l'escola amb les beceroles del francès, ens recordarà aquells temps: *Sur le pont d'Avignon*; la cantàvem i ens creïem que ja sabíem francès. Ja havíem parlat, en el primer article, també del Lluís Llach i el seu *Pont de mar blava*, així que per citar una darrera cançó i en català que m'agradi escriuria *El pont de Mirabel*. Jo l'he escoltada cantar a Urbàlia Rurana només amb veus ... i esborrona; la lletra és originària del País Occità i parla de drames amorosos entre una noia i cavallers. En parlar de ponts és comú això dels drames, les caigudes, els perills ... Preparant aquest escrit havia fet cap a la transcripció d'un pergami de l'Alt Urgell, on es posaven d'acord per construir una palanca prop de La Seu els de la banda del Bisbe i els de la banda del Vescomte de Castellbó. És interessant el document per entendre la importància dels ponts, i com eren necessaris per garantir les comunicacions; el document conta això

precisament, com el 1355 s'hagueren de posar d'acord dues faccions en competència permanent, per resoldre un pas segur sobre La Valira. Si la cosa dels ponts, els arcs i els estreps us amoïna, i rodeu per Artesa aquests dies, ja sabeu que allà dalt, als canals, a la carretera d'Aspa, hi tindreu quasi una "màster classen" en això de la construcció. M'hi he atansat una estona, i clar que els mitjans d'ara res no tenen a veure amb els antics, però encara és el mateix: una bona solera, uns pilars fermes i com superar la distància; rodeu-hi que segur que us agradarà.

Per anar acabant, admetre que sí, que hi ha els grans ponts, les icones, els símbols ... i que són necessaris, creen bellesa, i donen prestigi. Però també hi ha els ponts discrets, els útils, els imprescindibles. Al rodar en cotxe per carreteres secundàries, és quan es pot observar millor la seva presència, quan per salvar un petit barranc, un desguàs o una lleugera depressió... apareix el pont. Així, un diumenge a la tarda que us agafi desvaguerosos, proposeu als de casa una sortida novedosa; si hi voleu posar més èmfasi parleu-los de visitar El Pont del No Res. Us miraran sense entendre res en absolut, però vosaltres feu-me cas i adreceu-vos cap a Sarroca de Lleida, però venint des de Sudanel·l. Havent passat l'autopista i la desviació cap a Sunyer, quan creueu una vall, ara tota plantada de fruiters ... sabreu què us ha portat fins allí ...

Obres al pont del Subcanal d'Urgell

ALGUNA COSA MÉS SOBRE L'ESGLÉSIA D'ARTESA (MOLTA IMATGE I POCA LLETRA)

Adolf Costafreda Castillo

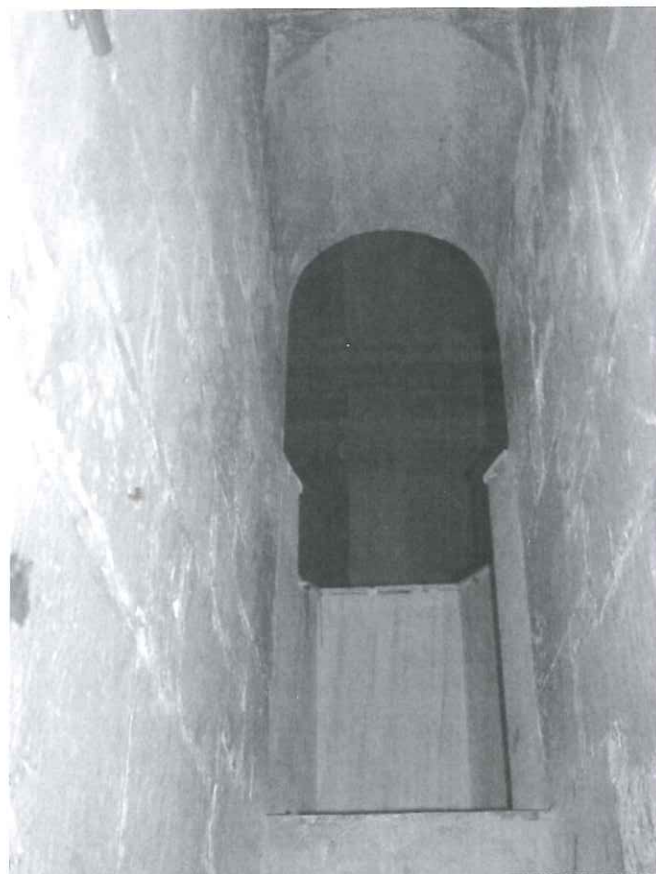
Ara que ja hi estic posat, m'agradaria parlar d'altres coses de l'edifici de la nostra parròquia, per exemple, així com en l'article passat parlava de les parets externes, ara m'agradaria parlar d'alguns aspectes del seu interior poc vistos o valorats i, per això, us convido a entrar junts dins del temple. La primera cosa que sobta i cal remarcar, és la poca pedra que hi veurem. La nostra església, com la majoria de les esglésies de les nostres comarques, és molt gran pel poble que som, i tot que per fora només es veu pedra, cosa que pot fer pensar que per dins també en veurem, resulta que no, que no en veurem gaire, però sí que veurem molt de guix. El seu interior és pràcticament igual que totes les esglésies fetes en la mateix època on hi predomina les motllures i voladissos de guix; era la moda de llavors on, fins i tot, la petxina decorativa que hi ha sobre el presbiteri la podem veure en moltes altres esglésies, però tot i així, a la nostra, hi ha alguns elements fets amb pedra que ara m'agradaria de destacar.

Peu o arrencament de totes les parets que separen lescapelles

La pedra que es veu més, només entrar, és la pedra que hi ha a tots els arrencaments del pilars o parets que separen les capelles, són tots guals. Mesuren uns noranta centímetres d'alçada. Són de pedra bona i ben picada.

Tret d'aquesta pedra de la solera de les parets, el primer de tot m'agradaria assenyalar (com a obra de pedra ben feta) la petita porta que dona accés a la trona (de la trona feta de marbre la qual es va construir l'any 1950, no en parlaré perquè em sembla un element postís que no té res a veure amb l'estil de l'església. L'antiga trona devia de ser de fusta). De petit, aquesta porta que llavors es veia tota sencera sense la nosa de la trona, em feia l'efecte que era una finestra, una finestra enmig de la paret, la qual despertava la meua curiositat. És una porta alta i estreta, d'arcada de mig punt, feta en pedra ben picada, s'hi arriba per unes escales fetes dins d'un passadís estret (la paret que separa les dues capelles no dona per més) que comença a la capella de les Ànimes més coneguda com altar del Jové, (altar del Jové, perquè

Interior de l'escala que, des de la capella de les Ànimes, puja a la trona

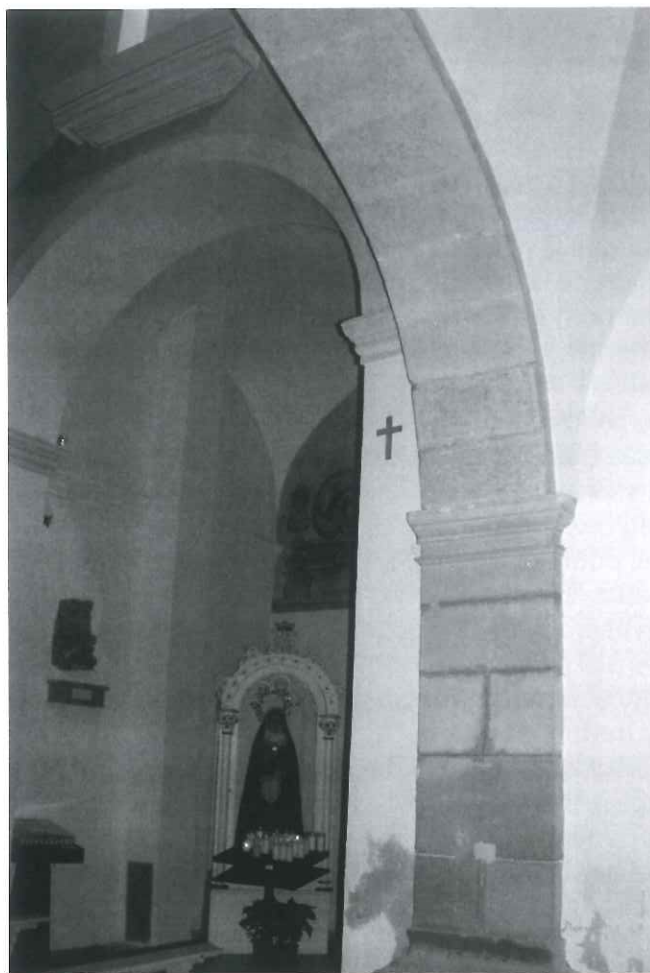

La trona

a sota terra hi ha la cripta on, aquesta família enterrava els seus morts.

La peça feta de pedra que sempre em miro amb més atenció (i que potser és la joia de l'església) és l'arcada que aguanta el cor. Una arcada preciosa, gairebé plana, de pedra fina i ben tallada. Sota el cor, en els dos angles oposats a l'arcada que toquen a la paret, també hi ha unes pedres ben tallades que val la pena de mirar.

També val la pena de fixar-se en la porta del campanar. Abans que no hi havia porta que tallés l'accés per pujar al cor, aquesta bonica porta d'arcada de mig punt, deixava veure clarament l'amplada de la paret del campanar; més d'un metre. Ara que hem arribat a l'entrada del campanar, pugem-hi, no fins dalt tot que jo noestic per pujar escales ara. Sortirem de la zona de culte, però no de l'església. Pujarem per les amples escales de pedra picada fins que aquestes ja deixin pas a unes altres més estretes, més o menys a l'alçada del cor. En aquest punt, girant a dreta, veurem na porta d'aspecte una mica fantasmagòric, no sols perquè és en un espai força fosc, sinó també pels materials emprats que no són de pedra en un campanar que és tot de pedra, sinó de rajoles fosques les quals, amb els anys han agafat una pàtina curiosa. Aquesta porta, a més a més està força encorbada. Fa tot afecte que en fer el campanar es van deixar de fer aquesta porta i que, després, per fer-la vam obrir un gran

L'arc del cor

Porta del campanar des de dins de la torre

forat que van tapar com vam poder. Si heu arribat fins aquí, feu una ullada dins de les golfes, veure pedra i molta, però no picada i, sobretot veureu el gran embigat de l'església que és força interessant.

L'ESCLETXA DE LA FAÇANA. No voldria acabar aquest article sense parlar de l'esclatxa de la façana. Una esclatxa que, per poc observador que hom sigui, tothom se n'haurà adonat: aquest "badall", com n'hem dit sempre a Artesa, comença al rosetó i baixa fins a trenar el llindar de la portalada, passant per la fornícula on hi ha la imatge de Sant Miquel. Com que el llindar està trencat i un tros amenaçava de caure. Als anys quaranta s'hi van posar uns ferros (al meu criteri, barroerament) perquè aquest bocí no caigués, encara que el pegat fa lleig, la pedra, al menys a primera vista, no s'ha mogut. Jo sempre m'havia pensat que aquesta esquerda, badall o crivell, havia estat produïda per la força d'un llamp, del llamp que, segons diu la cobla popular, va caure una nit de Sant Joan (les cobles populars sempre diuen el dia, però no, mai, l'any).

Porta que des del campnar dóna a les golfes

Les golfes, parets i embigat

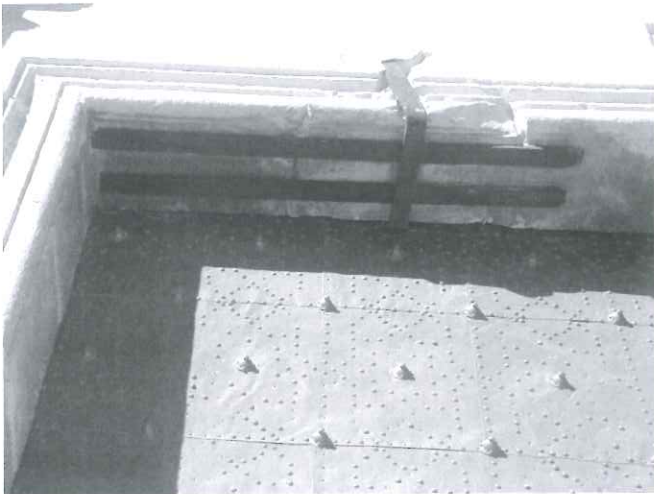
Encara que aquesta cobla ja ha sortit publicada en aquesta revista més d'un cop, no hi vindrà que la posem una altra vegada:

***La nit de Sant Joan,
hi va haver una gran tronada
va caure un llamp del cel
va fer caure Sant Miquel
hi va matar l'egua del Rajada.***

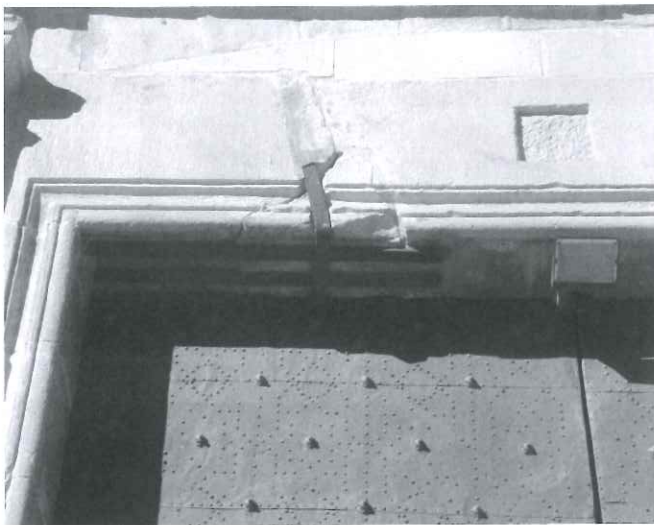
La força d'aquest llamp que va fer caure Sant Miquel de la façana, havia de ser colossal i per això jo sempre l'he relacionat amb l'origen de l'esquerda. L'any 1970 (més o menys) jo era regidor de

L'esclatxa vista de dins de l'església, des del rosetó

L'esclatxa al llindar de la porta

l'Ajuntament i, una vegada, en una reunió del Consistori, va sortir a la conversa això de l'esquerda, jo, és clar, vaig sortir amb això del llamp que havia fet caure Sant Miquel, però el Salvador Jové, que llavors era l'alcalde d'Artesa, es va mostrar totalment asèptic amb la història del llamp. La seua teoria era que l'esquerda es va començar a obrir de seguida que es va acabar la construcció del temple perquè el campanar va fer moviment i que, en adonar-se'n, els responsables de llavors van bastir una grossa paret que ajuntés el campanar amb la roca de La Vileta perquè fes d'estrep.

Aquesta grossa paret que segons el Jové feia d'estrep, l'havia vist sempre, però sempre m'havia pensat que era una paret per evitar que la gent entrés a l'hort de la rectoria. Quan era xiquet al terra de l'abadia encara es podia veure bé el perímetre del que fou la casa rectoral. S'hi entrava per la Vileta a peu pla, o sigui que quedava enlairada respecte al pati de l'abadia. Vora l'església hi quedava una bona llenca de terra prou gran per a fer-hi un hort. Recordo bé una gran roca que, con algunes altres, s'havia esllavissat del conjunt que formen el tossal de la Vileta. Aquesta gran roca, tot i que estava

girada de costat s'hi veia bé un conjunt d'escales fetes a pic que servien per baixar de la rectoria a l'hort o per anar a l'església passant per la sagristia, des de l'hort hi havia dos o tres escales que donaven a una porta, ja llavors tapada.

Ara que m'he posat a escriure sobre això de l'esquerda, m'he adonat que aquesta ferida encara està ben viva i, per això, he tornar a pensar amb la teoria del Jové m'ha vingut al cap una llarga pregunta: ¿Si l'esquerda es va fer perquè el campanar perdia verticalitat i aquella paret feia d'estrep, ara que aquella paret no hi és perquè es va enderrocar l'any 1995 en construir-se la Llar del Jubilats, potser que l'esquerda encara s'estigui obrin?.

Quina prova tenim que el campanar, en aquests vint anys sense estrep i, encara que imperceptiblement a la nostra mirada, no hagi anat perdent verticalitat? Tant si el motiu de l'esquerda és del campanar que esforç o va ser d'aquell llamp que va fer caure Sant Miquel, per sortir de dubtes, penso que, a aquesta esquerda, s'hi hauria de posar un senyal amb guix, ho amb el que fos, per assegurar-se que no es mou, però si es mogués caldria, d'alguna manera, tornar a refer l'estrep. Jo no sé a qui correspon posar el senyal, si a l'Ajuntament, al Bisbat i a la Generalitat, però sí que sé que no s'hauria de perdre més temps.

Passadís entre l'església i la Llar de Jubilats on hi havia la paret que, suposadament, feia d'estrep

A LA MURIEL CASALS, *IN MEMORIAM*

Cèlia Argilés

Moltes vegades tinc la sensació que la vida corre massa de pressa, que tot i la gran quantitat de coses que puc bastir, moltes, massa, es quedaran pel camí sense haver tingut temps de poder-les descobrir.

És cert que cal aprofitar cada moment, esprémer al màxim tots els segons. La vida és curta i de vegades l'atzar fa que aquesta es trunqui de manera

sobtada i incomprendible. És llavors quan un sentiment de tristesa s'apodera de nosaltres, i les nostres neurones s'acceleren cercant alguna cosa que ho pugui justificar. Però no, en aquests casos, no hi ha raó que ens faci entrar en raó, busquem una explicació i aquesta senzillament no existeix. El diumenge, 14 de febrer de 2016, ens llevàvem amb la trista notícia del decés de la Muriel Casals i Coutourier. El procés independentista sofria un revés sentimental, una pèrdua irrecuperable de qui havia estat una de les seves alma mater. Moltes pàgines s'han escrit aquests dies descrivint com era la Muriel, sobre la seva manera de ser i comportar-se, la seva bondat, la seva tolerància, la

Muriel Casals i Josep Guardiola

seva lluita aferrissada pel nostre país, el seu somriure sempre apunt, amable i respectuós, la seva fragilitat, però, ahora, fortalesa en la convicció que des de la democràcia aconseguirem allò que com a poble ens proposem.

La Muriel, aquesta dona que va entrar a la vida de molts de nosaltres pel seu destacat paper al capdavant de l'entitat Òmnium Cultural, passarà a la història com una de les impulsores del nou estat català i com un clar referent del sobiranisme civil. La seva intel·ligència i humanitat han estat clau en tot aquest procés. Ella que actualment era diputada al Parlament, i a qui se li havia assignat la tasca de presidir la comissió del procés constituent, comissió que ha d'encarrilar el full de ruta per a arribar a proclamar la república catalana, no podrà gaudir dels fruits del seu treball. Els seus ulls s'han tancat abans del que tocava.

Res però s'atura, Muriel, ho vam començar amb tu, i ho acabarem per tu, perquè volem que descansis en una terra catalana lliure i independent.

L'ACTE DE MATAR

"THE ACT OF KILLING" DOCUMENTAL REALITZAT PER JOSHUA OPPENHEIMER

Roger Gil Barberà

Pau, felicitat i somriure. Aquestes són les primeres paraules que apareixen en aquest documental realitzat al 2012 pel director americà. Oppenheimer ens narra el genocidi que va tenir lloc entre l'any 1965 i el 1966 a Indonèsia, de la mà dels seus protagonistes, un esquadró de la mort creat per exterminar els comunistes indonesis.

Situem-nos; 1960: 15 anys després de la segona guerra mundial; el món viu amb la por que esclati una guerra nuclear entre Estats Units i la URSS, o el que és el mateix, entre el capitalisme i el comunisme. Són temps difícils, comença la guerra freda. Indonèsia ha deixat de ser una colònia holandesa per esdevenir un estat. Estat comunista. Amèrica, la icona del capitalisme, no veu amb bons ulls la creació d'aquesta nova nació i d'altra banda, està molt interessada en la seva posició estratègica (Indonèsia és una illa molt propera a Austràlia i Japó) i en els seus recursos (l'illa índia disposa de la primera mina d'or del món, la tercera de coure i reserves importants de petroli). Així doncs, l'Oncle Sam decideix finançar l'oposició indonèsia i crear milícies paramilitars, en un pla anomenat "Planificació contingent". ¿El resultat? Un cop d'estat on els militars van derrocar el govern de Sukarno, líder del Partit comunista indonesi (PKI) que conformava l'organització comunista més gran del món. En menys d'un any, i amb la col·laboració de països occidentals, més d'un milió d'indonesis acusats de comunistes van ser assassinats. En aquest film, Joshua Oppenheimer demana ajuda als protagonistes d'aquells fets per recrear, 40 anys després, l'holocaust indi. Anwar Congo va ser un dels líders de l'organització de gàngsters "joventuts Pancasila" constituïda per 3 milions de persones. A les beceroles del documental, el senyor Congo, no té cap problema en escenificar de mil maneres com s'encarregava dels comunistes. De fet, ens trasl·ladem a la seva "oficina" perquè el líder paramilitar ens expliqui que primer mataven els socialistes a cops, però aquest sistema embrutava massa i deixava mala olor. Així doncs, per solucionar aquests problemes Anwar Congo els estrangulava un per un amb l'ajuda d'un filferro. En aquest punt, i després de reconstruir aquest últim modus operandi, el gàngster, sense cap tipus de remordiment, és marca un *chachachá*. La pel·lícula va avançant, i Anwar va recrear la

matança indonèsia amb els seus companys. Avui tots són considerats herois. De fet, en una entrevista a la televisió indonèsia i després que el senyor Congo presumís de l'assassinat de 1000 persones durant el 65, la presentadora del programa qualifica el mètode de "humà, poc sàdic i que evitava l'excés de violència". A mesura que "l'heroi" va escenificant tots els seus crims l'insomni d'Anwar augmenta i li costa dormir degut als malsons. Aquests síndromes es van agreujant a mesura que avança el documental.

2 hores i 30 minuts després, al final del film, l'assassí indonesi reflexiona sobre els seus crims amb el director. Anwar comenta que després de reconstruir tots els seus assassinats ha pogut sentir el que els estava fent a les víctimes, Oppenheimer respon negant la major, comentant que és impossible extrapol·lar els sentiments d'uns actors a unes persones que s'havien que no sortirien en vida de l'oficina de Anwar. Aquí tot canvia. Anwar per fi sembla entendre la magnitud de la tragèdia. La següent escena que veiem és el líder paramilitar a la terrassa del seu despatx. Allí on abans havia recreat un dels seus assassinats i després ho havia celebrat amb un ball, ara el trobem fet pols, vomitant degut a la mala consciència i l'autorebuig. És tard, molt tard, gairebé mig segle després. No és jutjarà els paramilitars indis per exterminar comunistes igual que no és van jutjar al americans quan van matar els indis. La veritat sempre ens és contada pels guanyadors. Però val la pena reflexionar sobre el tema; com va dir Voltaire: "Està prohibit matar. Per tant, tots els assassinats seran castigats. Excepte aquells que s'executin en grans números i acompanyats pel so de les trompetes".

FÈLIX I ARQUÍMEDES

Josep R. Solé

En els temps que corren, sovint penso que una de les millors opcions que hi ha de programes per veure la televisió, són els programes de natura. La meva generació va tenir una època en què els reportatges del Sr Fèlix Rodríguez de la Fuente permetien l'accés a una informació rica, suposo que fins i tot imparcial que ens apropava a la natura i que ens obria al coneixement de les diferents espècies i hàbitats.

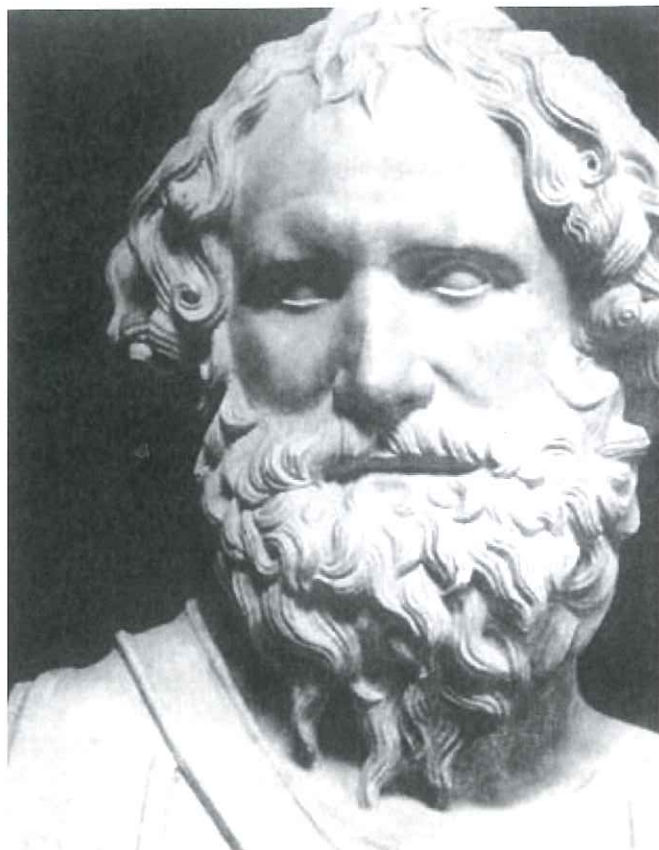
Una dels les escenes més paradigmàtiques que es repetia moltes vegades als reportatges sempre era un ramat d'animals pasturant tranquil·lament per la sabana africana, habitualment ampliant ara sí, ara també, l'àmbit del seu territori amb una aparent deixadesa i tranquil·litat. Però de sobte aquesta falsa aparença es trencava per l'adveniment d'un depredador (lleó o lleopard). Tot el ramat s'ajustava, els mascles dominants assolien el paper de defensors, els membres més vells i febles cercaven l'aixopluc dels més forts i poderosos. Les cries buscaven les seves mares intentant agrupar les forces per tenir una major possibilitat de defensa davant l'enemic comú, ni que l'única defensa consistís en donar cops de pota.

Com molts altres pensadors de l'antiguitat que intentaven desenvolupar diversos àmbits del coneixement de la seva època. Arquímedes de Siracusa fou un matemàtic, astrònom, filòsof, físic i enginyer grec. Encara que es coneixen pocs detalls de la seva vida, és considerat un dels científics més importants de l'antiguitat clàssica i els seus enginys com la palanca, origen de les catapultes i el cargol (missenfi).

A partir de la palanca la tradició li atribueix una frase que ve a significar: "doneu-me un punt de recolzament i mouré el món". Aquesta frase no deixa d'ésser una utopia molt difícil de comprovar doncs no només cal trobar un punt de recolzament per moure el món sinó perquè també caldria produir una palanca tant i tant llarga com que fos viable. Evidentment això fins i tot amb la tecnologia d'avui no crec que fos possible, però com a plantejament teòric no deixa de tenir la seva gràcia. Avui ja portem més de dos mesos sense que els polítics de l'Estat Espanyol hagin estat capaços de conformar un govern estable i això sembla que hauria d'ésser una tasca que haurien de saber fer, doncs al cap i a la fi no deixa d'ésser una activitat que hauria d'entrar dins del contingut essencial del que en podríem entendre com fer política.

Però resulta que sense tenir una majoria absoluta a l'abast porten dos mesos parlant bàsicament de amb qui no pactaran i pel que sembla serien uns molts bons mandataris si tinguessin majoria absoluta, quan realment les majories absolutes, sovint, no deixen d'ésser una dictadura de la majoria, però dictadura al cap i a la fi.

Però en tot aquest temps i des del primer dia, tots els partits d'àmbit estatal llevat de "Podemos" i els seus filials han dit per activa i passiva que en cap cas permetrien l'exercici del dret a l'autodeterminació i calia resoldre el "problema català". Per a ells l'única solució possible i el seu únic esforç ha estat plantejar-lo com un atac a la unitat de l'Estat Espanyol. És a dir per a la majoria dels polítics espanyols els catalans no volen exercir un dret democràtic, si nó atacar la unitat de la pàtria i per això s'han cohesionat per defensar-la. Com qualsevol ésser viu més o menys gregari que considera que serà atacat, han fet una nova reformulació del principi d'Arquímedes que podríem redefinir dient, "doneu-me un enemic i mobilitzaré un poble a favor meu".

Arquímedes

CAMÍ DE LLARDECANS

Joan Ramon París Oró

A cavall, sota un sol d'espant,
 ella s'arrapa al meu cos.
 Ni Déu, ni rei, ni pàtria, ni punyetes,
 Carles quint era només un pretext
 per fugir de la misèria i de les quintes.
 El tret d'un trabuc va esquinçar la nit de Golmés
 i un home va caure a terra
 mentre al campanar sonaven les dotze.
 Res no em fa por.
 Jo vaig enfonsar la navalla
 al pit del coronel Niubò (2)
 i prop d'Àger vaig degollar Pedro Gómez (3), l'Apòstata,
 i ens vam repartir mil duros d'argent,
 i amb l'Aspuelet (4) vam ser els amos
 d'aquesta plana miserable.
 La guerra s'ha acabat. Hem perdut.
 De res no han servit els antics ideals.
 Vaig ser jo, jo qui va disparar
 en aquella timba al teu poble.
 Som fills d'anys terribles.
 Sóc un home aspre i salvatge,
 fet a la pols dels camins
 i a les causes perdudes.
 Ja no crec en res
 més enllà de la terra dels teus ulls
 i dels teus pits fermes i incitants.
 Fugim, preciosa, fugim plegats.
 Els soldats del Tabuenca (5)
 mai no ens atraparan.
 Déu no permetrà que et facin mal.
 Tants cops he invocat el seu nom
 i m'ha salvat de la mort.
 Ara per fi tot tindrà sentit
 i començarem plegats una nova vida,
 lluny del passat que em tenalla
 com el cargol afilat del garrot (6).
 No pateixis,
 arribarem a Llardecans
 i beurem aigües
 i cantaré una cançó
 sobre una noia com tu
 i un pobre bandoler que l'estimava
 i farem l'amor sota la llum de la lluna.
 Deixarem per sempre el Clot del Dimoni (7),
 on l'eixut ofega la llengua dels llangardaixos
 i les ànimes es corsequen amb els bancals clivellats.
 Agafa't fort al meu cos,
 molt fort, i no temis.
 Arribarem a Llardecans,
 diuen que el Ramonet (8) encara resisteix,
 i a la capella de la Mare de Déu
 et prometre amor etern vestida de núvia,
 mentre l'orquestra tocarà un fandango

només per a nosaltres.
 Mira allà, damunt del tossal
 es dreça solitari
 el campanar de Margalef.
 Se sent el trot dels cavalls
 que ens persegueixen sense descans.
 El cap em dóna tombs.
 A l'estómac hi tinc un trau
 per on s'escola la vida.
 No puc més, estimada,
 els dos no tindríem cap possibilitat.
 Agafa la pistola
 i aquest reliquiari de plata
 i no miris enrere,
 el cavall et durà al poble.
 La mare t'obrirà les portes de casa
 i resareu les antigues oracions
 a la Verge de Loreto.
 Aquest és un bon lloc per morir.
 Per a un home com jo, un cosaco (9),
 qualsevol lloc és bo per morir.
 Besa'm i abraça'm.
 Abraça'm i besa'm.
 Besa'm i abraça'm
 i no ploris.
 No ploris, estimada

Notes de context

(1) Carles quint, (Carles V) nom popular que donaren a Carles Maria Isidre, qui fou Pretendent carlí a la corona d'Espanya. L'any 1833 es proclamà rei amb el nom de Carles V. Aquest fet, entre altres, provocà la Primera Guerra Carlina.

(2) El coronel Antoni de Niubò fou el militar liberal de més renom de la Primera Guerra Carlina a la plana de Lleida. Els seus mètodes sempre eren expeditius i brutals. L'1 de maig de 1837 va morir en acció de guerra a la Casa de l'Estany, prop de Biosca.

(3) El tinent coronel liberal Pedro Gómez, de mal nom l'Apòstata, va reunir una partida de miserables que plantaren cara a les faccions carlines amb el seu mateix estil de lluita: accions ràpides, atacs per sorpresa i molta crueltat, obtenint molt bons resultats. L'estiu de 1837 s'oferiren mil duros pel seu cap. Una partida de vuit homes el van matar, li van tallar el cap i dins un sac el van fer a mans al canonge que havia ofert la recompensa.

(4) Josep Aspuelet, frare exclaustat dels Trinitaris Calçats d'Anglesola, comandava els temibles Cosacos de les Garrigues, una partida carlina que es distingia per lluitar a cavall i que van sembrar el terror per tota la plana lleidatana, les Garrigues, el Baix Segre i el Baix Cinca durant tota la Primer Guerra Carlina. El 8 de juliol de 1840 van assaltar un hostel entre Soses i Aitona i vam matar sis soldats de forma salvatge.

(5) Mariano Tabuenca era coronel d'Infanteria de l'exèrcit cristià. Recent acabada la Primera Guerra Carlina el general Espartero el va nomenar cap d'una columna volant per exterminar les darreres partides carlines que encara restaven a les Garrigues i al Pla de Lleida. Els seus mètodes eren despietats i presumia d'haver afusellat més de cinquanta persones.

(6) El garrot era un instrument per executar els condemnats a mort que consistia en un collar de ferro que per mitjà d'un cargol estrenyia el coll fins a provocar-la mort.

(7) Nom popular que tenia la zona més àrida i fonda de la plana urgellenca.

(8) Ramon Arbonés, de mal nom Ramonet, capitost carlí molt actiu durant la Primera Guerra Carlina a la zona del Baix Cinca i de les Garrigues. Es diu que era fill de de cal Salomó de Maials. En aquest poble, a Llardecans i a la Granadella hi tenia molts partidaris i, molt sovint, s'hi refugiava. Quan va acabar la Primera Guerra Carlina, amb uns 300 homes desesperats, el Ramonet encara va resistir un temps la persecució del terrible coronel Tabuenca.

(9) Fa referència a haver pertangut al temibles cosacos, una de les partides carlines més temibles de la Primera Guerra Carlina (veure nota 4).

CRÉIXER DINS DEL COR

Anna-Bel Carbonell, educadora

Un dels encàrrecs més importants que tenim com a adults és el d'afavorir, facilitar i vetllar pel bon creixement dels nostres nens i nenes. Aconseguir que la canalla se senti segura, sense por, sense angoixes... que no vol dir sense límits ni correccions quan calguin, és una tasca que recau inicialment en la família, i posteriorment en l'escola, i finalment, perquè negar-ho, en la pròpia societat. Les famílies són una mostra de la diversitat, tant pel que fa a les seves formes com pels orígens dels seus components. La diversitat de llengües, orígens, creences, cosmovisions... molts cops ens porta als adults a plantejar-nos com podem explicar-ho als nostres fills i filles, i qüestionar-nos com la integraran en el seu dia a dia, si l'entendran i com fer entendre que la diferència és enriquidora i inherent al factor humà.

Sovint, davant dels encuriosits plantejaments dels nens i les nenes, ens emboliquem -com adults responsables que suposadament som i que ens sentim en l'obligació de tenir una solució per a tot- a elaborar protocols, oblidant que els nens i les nenes, per sobre de qualsevol dogma i normativa, tenen dret a respostes senzilles sorgides des del cor, a ser acompanyats en el seu creixement emocional i espiritual, tenen dret a jugar, a ser feliços i tenen dret a ser infants.

Haver de redactar i fer tractats de com els adults tenim cura dels infants no és més que un indicador de com en algun moment del camí hem perdut el sentit profund de l'exercici més elemental de la parentalitat, que s'hauria d'exercir en positiu i que es fonamenta en la transmissió a l'infant dels sentiments de pertinença, protecció, tranquil·litat i sentir-se estimat.

Amb ulls d'infant, molts cops, les nostres complicades respostes a les seves espontànies i senzilles preguntes tenen una resposta més natural i normalitzadora del que mai hem pogut imaginar. Veieu si més no un exemple d'una pregunta "complexa" i digueu si la resposta no és simple i clara:

"Quan la mestra parlava de les adopcions, una de les alumnes va dir orgullosament:

-Jo ho sé tot sobre les adopcions, perquè soc adoptada!

- I què significa ser adoptada? ? li va preguntar un company.

- Significa que tu creixes al cor de la teva mare en

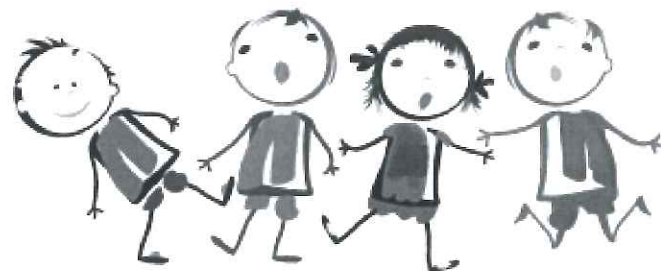
lloc de créixer al seu ventre ? va respondre amb naturalitat i convenciment la nena".

Tota una lliçó de naturalitat, d'explicació simple i d'un clar sentiment de pertinença i vincle, d'aquell qui se sent estimat i sap en qui confia. No cal haver de ser un nen adoptat per poder definir el vincle familiar com aquesta manera de créixer en el cor de la mare, en el cor del pare. Tot infant hauria d'experimentar aquest amor incondicional, sorgit des de l'interior dels adults que s'afiança i s'alimenta de l'amor que creix espontàniament al cor. L'aritmètica del cor pot ser tant complexa com enrevessat és el llenguatge de les relacions personals. Però el paper de l'adult ? pare, mare, tutors, mestres, educadors... ? referent de cada infant, hauria de ser infrangible i ancorar-se en la convicció ferma que la seva presència sòlida i propera, serena i dialogant, amb autoritat que no és autoritarisme, continuarà fent créixer el vincle al llarg de la vida.

En una societat on tot es mesura des dels resultats, les capacitats i competències, no hauríem de dubtar de qui és competència l'educació, l'ajudar a créixer lliurement, el contribuir a establir unes relacions sanes i protectores i a elaborar uns criteris propis, vers els més menuts.

El nostre compromís com a adults referents dels infants és ajudar-los a ser feliços i que gaudeixin de ser infants. És contribuir a que se sentin créixer en els nostres cors. Els infants han de sentir que som els pilars fermes d'aquest projecte comú del qual tots formem part anomenat humanitat. Barcelona, febrer de 2016

Àmbit Maria Corral

L'A. C. LA FEMOSA VAM DEMANAR AJUT ECONÒMIC A L'AJUNTAMENT PER LA REVISTA

Aclariment: Davant les afirmacions de l'equip de govern de l'Ajuntament d'Artesa de Lleida i d'algun regidor de l'anterior legislatura, en el ple municipal del dia 4 de gener de 2016, en el que es va reiterar que no s'havia concedit cap subvenció a l'Agrupació Cultural La Femosa, pel fet que aquesta no les

sol·licitava, volem fer constar, tal com ho demostra la sol·licitud adjunta amb el corresponent registre d'entrada, que l'any 2012 es va sol·licitar subvenció per l'edició de la revista La Femosa sense que s'obtingués cap resposta.

Lluís Gil i Fontanet, president de l'Agrupació Cultural La Femosa, amb NIF G25069949, amb domicili social al c. dels Gallart, 7 d'Artesa de Lleida

EXPOSO

Que la nostra agrupació cultural entre altres activitats edita de manera bimensual una revista local des de fa ja molt anys

Que els costos de la revista, són molt superiors a les subvencions anuals que es rep tant des de la Generalitat com des de la Diputació de Lleida, que a més en la darrera anualitat s'han vist disminuïdes

Que totes les despeses de funcionament de l'entitat i manteniment de local, van a càrrec dels socis i sòcies, sense que es rebí cap ajut municipal per cap concepte

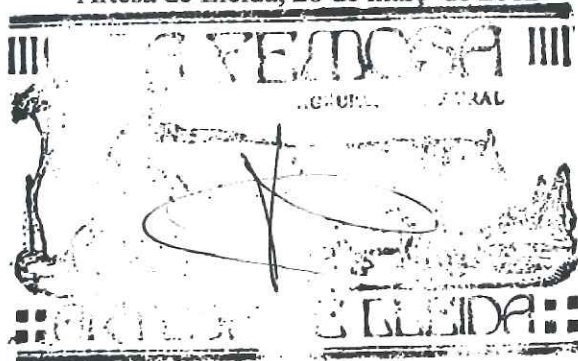
Que som conscients de l'actual situació econòmica, però entenem també que tenim dret a tenir alguna subvenció de l'ajuntament en tant que entitat cultural municipal, com la que reben les altres entitats municipals

Per tot això

SOL·LICITO

Que ens concediu una subvenció per a la nostra agrupació cultural

Artesa de Lleida, 28 de març de 2012

AJUNTAMENT
D'ARTESA DE LLEIDA
REGISTRE D'ENTRADA

NÚM. .... 240 .....

DATA ... 3.4.12 .....

Il.ltre. Sr. Alcalde de l'Ajuntament d'Artesa de Lleida
c. Castell 3 25150 Artesa de Lleida

AMUNTEGAMENT DE GOSSOS SENSE CONTROL EN POBLES DEL SEGRIÀ

De tant en tant, sentim a dir que algú ha maltractat, agredit o mort un animal de companyia, com el cas de Torà, i ens escruixim només d'imaginar-ho. Però hi ha casos que ens solquen l'ànima, és un altre tipus de maltractament: l'amuntegament d'animals confinats en espais que no reuneixen cap condició. Un cas ben actual acapara l'atenció a les xarxes socials en aquest moment, és el cas d'Albatarrec, però no és l'únic ni molt menys. Com sol passar, el fet és mal vell i són reincidents. Per què es va fracassar el primer cop? La primera norma, i la més important, és que no n'hi ha prou amb identificar amb xip els animals de companyia, hi ha una altra mesura que, si no es practica, és la causa principal de reincidir en el problema: la no esterilització. Què diu la llei al respecte? Si nosaltres volem fer criar la nostra femella i pensem fer transacció dels cadells, és a dir regalar-los etc cal estar registrats com a nucli zoològic i només podrem donar-los si abans han estat esterilitzats, (art. 11.3), és a dir, quan siguin adults o practicar l'esterilització quan tinguin l'edat. Tot això és per evitar la proliferació descontrolada, els abandonaments etc. Evidentment les persones que no són responsables no ho tenen pas en compte; llavors, en reproduir-se sense control, viuen amuntegats en espais immunds sense cap condició higiènica ni sanitària, exposats a mil i una privacions bàsiques com l'aigua neta i el menjar, ataquen altres animals del veïnat per gana o agressivitat, els més forts agredeixen els petits i febles, emmalalteixen sense que ningú els guareixi, poden tenir paràsits, leishmània sense rebre la medicació, i les crostes de la pell es confonen amb la sarna i altres malalties cutànies, naturalment sense tractar. Es aquesta la fotografia que volem per les nostres pobles i ajuntaments? Altres s'escapen de l'espai miserable i formen canilles, dites salvatges, que poden atacar altres animals, persones o provocar accidents on les primeres víctimes són ells. Naturalment hem de salvaguardar la nostra economia i seguretat, llavors sortim a caçar-los a trets, tornen a ser les víctimes innocents d'una mala praxi. A Artesa de Lleida, que sapiguem, hi ha algun espai amb alguna femella desprotegida lligada a la intempèrie i sense tanca protectora per tant, susceptible de ser prenyada i això és digne de tenir en compte i prendre les mesures esmentades sobre l'esterilització; tot i que tenir els animals lligats tampoc no està permès si no poden córrer cada 24 hores durant una hora. I no es tracta de deixar-les soltes i ja tornaran perquè això tampoc està permès. Han d'anar acompanyades de l'amo/ama i si és per dins de la població han d'anar lligades. A part d'aquests casos que poden acabar en amuntegament i crear el munt de problemes esmentat, hi ha per la partida de Grealó, una canilla de gossos, uns nou, insociables que no hi ha hagut manera d'atrapar-los tot i que l'Alternativa ha fet una petició, signada per uns 30 pagesos del poble, tant a l'ajuntament d'Artesa com a l'ajuntament de Lleida. S'ha provat diferents tècniques, però la que proposem pot ser la més radical i alhora definitiva: adormir-los amb escopetes de dards. Ho han

de demanar els ajuntaments a Agents Rurals i han de tenir a disposició un, una veterinària per la dosi del narcòtic. Després s'han de portar al CAAC Lleida ja que Grealó pertany a Lleida. Us semblarà complicat, però encara ho serà més si deixem passar el temps i van criant. De moment se'ls ha retirat un parell de camades de cinc gossos cada una, també recordareu que fa sis o set anys per aquella zona uns gossos van atacar una dona i quasi no ho pot contar. Més val prevenir que curar, aquesta és la nostra màxima, és enutjós però no és dolorós. I per què ens adrecem als ajuntaments? Perquè per una banda Grealó pertany a Lleida, però també es mouen pel terme d'Artesa i fins i tot pels voltants del poble. I sobretot perquè sabem que un animal fugit o abandonat sol o en grup, si no va identificat, és competència municipal (art 16) ja que no es pot demostrar qui és el propietari legal. Per tant, perquè això no passi, la primera norma a complir és la identificació amb xip. I la segona, però igualment important, és complir l'article 11.3 sobre l'esterilització. Si una alcaldia rep una queixa d'un veí, que alerta de qualsevol anomalia, hauria de cridar l'atenció al propietari i si no en fa cas, posar-ho en mans de l'autoritat competent, siguin Agents Rurals, mossos d'esquadra etc. I que actuïn segons la llei sense contemplacions. Es que algú ens obliga a tenir animals de companyia? Si un no és capaç de donar-los el tracte que mereixen té una feina a fer: buscar-los una altra família que els estimi i els pugui cuidar i un dia, si li agafa la dèria de cuidar-ne algun, que vagi a una protectora, on estaran encantats que se'ls doni un cop de mà en la múltiple i variada gama de tasques que s'hi poden fer. Passar per una protectora és terapèutic i assegurem que, al cap d'uns quants dies, no els quedarà cap dubte del perquè de tot plegat.

**"La moral dels pobles i de les persones es demostra segons el tracte que donen als seus animals"
Mahatma Gandhi.**

Gossos d'Almenar

CIBERBULLING ENTRE MENORS: COM REDUIR-LO?

Leticia Soberón, Psicòloga i cofundadora del Innovation Center for Collaborative Intelligence

El maltractament per escrit i en el mateix mòbil pot ser molt més dolorós que el físic. I passa molt més del que podria esperar-se entre nens i joves. El ciberassetjament consisteix en què un menor amenaça, fustiga, insulta, humilia o molesta un altre mitjançant la tecnologia digital en xarxes socials, xats i missatgeria instantània. Aquest problema està creixent gairebé a tots els països amb alta presència tecnològica entre nens i adolescents.

Si l'assetjament com a tal ha existit sempre en la majoria de les escoles, la seva incidència ha anat creixent i s'ha intensificat, sembla, en aquesta "era digital". Famílies i mestres es pregunten què és el que van fer malament, si tot es degut a Internet i als videojocs i, en qualsevol cas, com reconduir la situació.

Hom recorre als jutges i control escolar. Però en problemes com la violència escolar o el bullying, la solució penal o policial actua només com un dic momentani davant una situació creixent, sense arribar a la font d'aquesta riuada, allà on es genera la incapacitat dels nens per gestionar les diferències i antipaties de manera respectuosa. Tampoc n'hi ha prou amb "l'educació" o els "valors" genèrics, com si fossin talismans que haurien de solucionar aquesta lacra. Cal precisar més de què estem parlant.

El bullying o assetjament suposa, en primer lloc, una deficient capacitat d'empatia i una truncada "construcció de l'alteritat", que és el reconeixement

de les altres persones com valuoses i dignes de respecte.

La construcció de l'alteritat comença cap als tres anys, molt poc després que hagi emergit el "jo" de la persona. En el moment que el nen o nena es reconeix a si mateix(a) en la seva identitat, sorgeix a poc a poc l'evidència que hi ha altres persones, aquests "altres" (d'aquí el nom: alteritat) amb qui s'ha de relacionar: germans, amics i família. La construcció de l'alteritat en el respecte per l'altra és la base de l'empatia i serà clau de la vida social a tot nivell. Aquestes actituds s'ensenyen bàsicament amb l'exemple: si els grans tracten amb respecte el mateix nen i els altres, siguin joves o adults, li estan mostrant estratègies respectuoses per solucionar diferències, antipaties o moments de confrontació.

Però l'exemple pot ser insuficient; també cal un acompanyament actiu perquè quan el menor comenci a recórrer a l'insult, l'agressivitat o al menyspreu de l'altre, s'hi posin els correctius adequats tot seguit, obrint-li nous repertoris de conducta per gestionar les relacions humanes. El ciberespai serà només un ambient més on reproduirà els models de la relació que va aprendre a casa i a la guarderia.

Una societat digitalitzada requereix més que mai el conreu decidit del més humà de l'ésser humà: la capacitat de respectar i estimar els altres.

Barcelona, febrer de 2016

Àmbit Maria Corral

HO HEM LLEGIT A...

Segre, 14 de gener de 2016

[BARCELONA] El nou president de la Generalitat, Carles Puigdemont, va inaugurar ahir el seu mandat al capdavant del Govern rebent al seu despatx l'alcalde d'Artesa de Lleida, Pere Puiggròs (CIU), el primer que va sol·licitar reunir-se amb el nou cap de l'Executiu. "Havíem demanat de reunir-nos amb Artur Mas, però en vista dels esdeveniments, dilluns vam demanar si era possible reunir-nos amb el president Puigdemont i dimarts a la nit ens ho van confirmar", va explicar el primer edil, que va estar acompanyat del seu primer tinent d'alcalde, Benjamí Mor.

Durant l'entrevista, va destacar Puiggròs, el president va demostrar "la seua sensibilitat amb les demandes del món local", tenint en compte que fa menys d'una setmana continuava sent alcalde de Girona, i va afegir que van debatre sobre "com fer front a les necessitats dels nostres pobles". Puigdemont també va rebre de Puiggròs els seus primers regals com a president: orlletes d'Artesa de Lleida, un skyline de la localitat i llibres. Puiggròs, que va acudir amb la vara d'alcalde, va convidar el president a visitar Artesa per inaugurar el nou poliesportiu.

Carles Puigdemont, ahir amb l'alcalde i el primer tinent d'alcalde d'Artesa de Lleida.

CRÒNIQUES DEL CF ARTESA DE LLEIDA

Georgina Badia Anglés

CF Seròs 3 - CF Artesa de Lleida 2 (13-12-2015)
El Seròs i el C.F. Artesa de Lleida van disputar un molt bon partit en el qual l'equip local va dominar el duel pràcticament per complert. Als quatre minuts de joc, el Seròs aconseguia el primer gol i poc després augmentava la renda. Malgrat el bon joc local, l'Artesa de Lleida va aconseguir atansar-se aprofitant un llançament de penal i, a l'últim minut, marcava un gol que posava el marcador al 3-2.

CF Seròs: Chiné, Turmo, Puigvert, Casas, Oancea, De Dios, Latorre, Mesalles, Ricart, Sanjani Tesluta.
C.F. Artesa de Lleida: Costa, Mora, Vidal, Gallart, Rodríguez, Iglesias, Martín, Carrera, Liarte, Horra i González.

CF Artesa de Lleida 2 - CF Albagés 0 (20-12-2015)
Els nostres jugadors van obtenir la victòria de 2-0 en dos minuts. El partit va començar igualat i no va ser fins al minut 25 quan l'Artesa de Lleida van marcar el primer gol. Sols un minut després l'Artesa va tornar a marcar on van establir el 2 a 0. A la segona part no van tenir la oportunitat de poder tornar a marcar.
C.F. Artesa de Lleida: Costa, Oriol Liarte (Mor), Vidal, Rodríguez (Mir), Iglesias, Martín, Carrera, Jordi Liarte, Massot (Puertas), Horra i González.

CF Albagés: Nogué, Gallego, Luria, Martín, Monzón, Seró, García, Moreno, Kouyate, Oliva (Lorente) i Iglesias.

UE Castellans 2 - CF Artesa de Lleida 3 (17-01-2016)

Primer partit d'aquest nou any, el C.F. Artesa de Lleida, obté la vitorià en camp contrari. Dura derrota d'un Castellans que va veure com al llarg del partit patia fins a tres expulsions. La primera meitat es va decantar del costat de l'Artesa, que va aconseguir arribar al descans amb avantatge d'1 a 2. A la represa, i amb un jugador de menys, el Castellans aconseguia l'empat. La

Partit Artesa Alfés

remuntada va ser impossible quan els locals van patir dues expulsions més i l'Artesa va marcar el tercer gol.

UE Castellans: Argilés, Hernando, Saltó, Martín, Baules, Gayà, Benaisaten, Caselles, Masip, López i Barbudo.

C.F. Artesa de Lleida: Costa, Liarte, Mor, Vidal, Rodríguez, Iglesias, Martín, Moreno, Carrera, Jordi i González.

CF Artesa de Lleida 1 - AF Les 1 (24-01-2016)
El C.F. Artesa de Lleida va empatar 1-1 a casa contra el Les en un partit molt igualat. Els locals van inaugurar el marcador a la primera meitat, però tot just començar la segona part el Les va empatar. El C.F. Artesa de Lleida va intentar tornar a avançar-se però no va ser capaç.

C.F. Artesa de Lleida: Herrera, O. Liarte, Mor, Vidal (Mir), Rodríguez, Iglesias, Martín, Moreno (Porqueras), Carrera, J. Liarte (Massot) i González.

AF Les: Horta, Gorratcha, Folgar, Moreno, Xavier Laza, Luis Laza, Zalazar, Cortés, Barranquero (Pipa), Ramos i Llauradó.

Partit Artesa Alfés

CF Granja d'Escarp 2 - CF Artesa de Lleida 1 (31-01-2016)

La Granja d'Escarp va patir més de l'esperat per derrotar l'Artesa de Lleida. Malgrat tenir moltes més ocasions, la falta d'encert va pesar a l'equip local i es va arribar al descans amb el 0 a 0. A la segona part, els locals es van avançar arran d'un error de l'Artesa, encara que aquests no van tardar

a empatar 1-1. Al cap de pocs minuts, la Granja va aconseguir el gol de la victòria arran d'un córner. CF Granja d'Escarp: Agustí, Vivancos, Teixidó (Moreno), Agustí, Valero, Morell, Laaziri (Pérez), Pérez, Jové, Macià i Prieto.

C.F. Artesa de Lleida: Costa, Mor, Vidal, Rodríguez (Simón), Iglesias, González, Moreno, Carrera, Mir (Horra), Liarte i Massot (Gallart).

Equip titula del CF Artesa que va empatar amb l'AF Les

MOTS ENCREUATS

Miquel A. Navarro

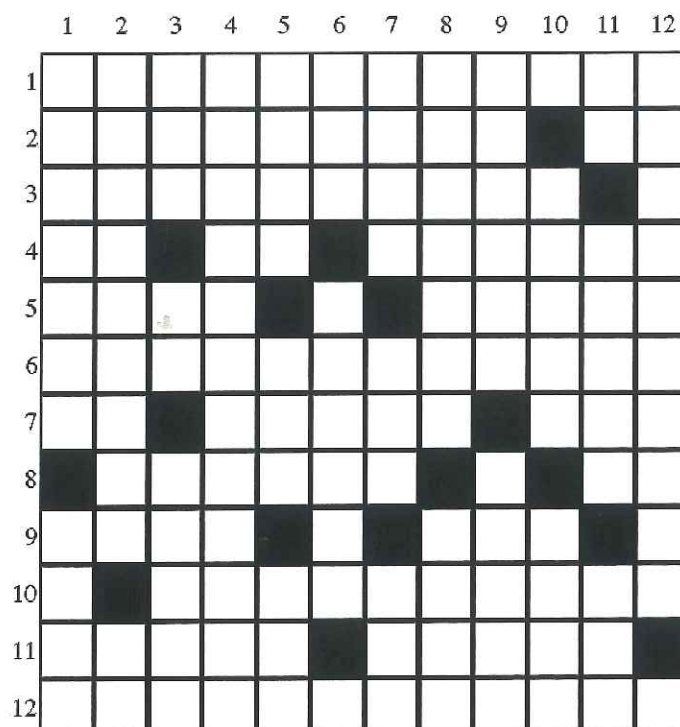
Solució pàgina 39

HORIZONTALS

1. Conjunt de termes. 2. Fets de forma no seqüencial. En quin lloc. 3. Venjança, càstig. Tona. 4. Repetit, no gens comuna. Transport Metropolità. Masmorra, presó. 5. Avivo, inflamo. La primera. Estany de la Vall d'Aran. 6. De Gibraltar. 7. Mascle de l'oca. Desplega, estira. Conjunció alternativa. 8. En plural, Massa de neu. Litre. Animal o bé de Balaguer. 9. Estil de natació. Acaba infinitius. Article plural. Sud. 10. Angle recte. Dona de Benasc. 11. Furti, robi. Plantació de luques. 12. Marcancials, hepàtiques.

VERTICALS

1. Certa família catalana de guitarristes. Crit, clamor. 2. Seguir la filosofia de l'escola d'Elea. Nota musical. 3. Cobra, agafa. Institut Balear. Relatiu o pertanyent al lobus. 4. De Martorell. 5. El també llatí. Mesura fotogràfica. Fa el niu. 6. Plural majestàtic. Distància vertical. Nitrogen. 7. Boig, dement. Plural de consonant. Adverbi de transcripció. 8. Pintaran de lila. Relatiu al cavall. 9. Al revés, torno a mirar. Aquesta planta treu llucs. 10. Gram. Certs poetes de Grècia. Marca d'automòbil. 11. Àtom positiu o negatiu. Túnica de malles. Servei Ràdio Elèctric. 12. Vella, de molts anys. Sofre.

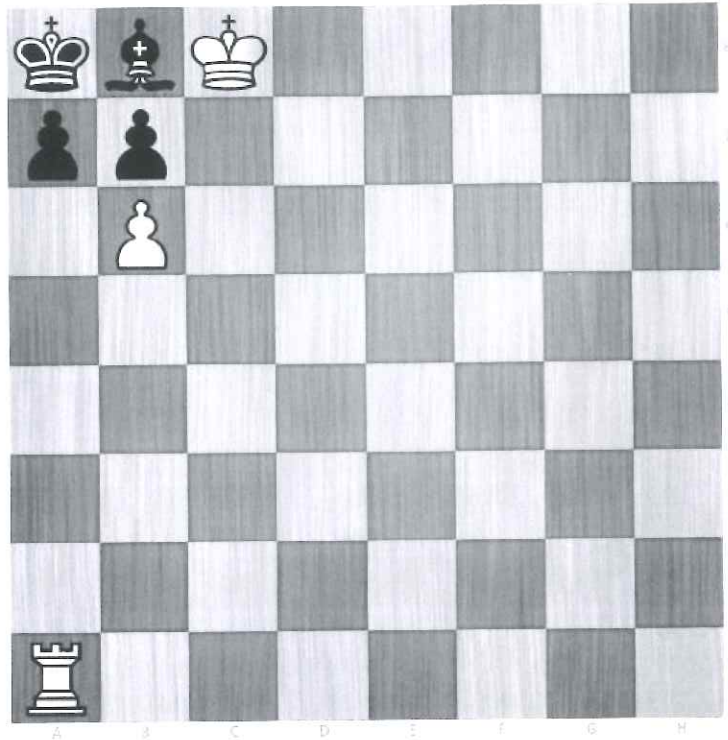
ENTRETENIMENTS

PROBLEMA D'ESCACS

Albert Batiste

Solucions a la pàgina 39

Tot i que la situació negra es insostenible, la solució blanca no es la més evident. Juguen blanques i guanyen en 2 moviments

SOPA DE LLETRES

M. A Navarro i Lluís Gil

SUDOKU

Busqueu els noms de 10 rius escampats arreu del món.

E	A	N	A	R	A	P	Z	T	I
S	E	N	O	Z	A	M	A	P	E
I	R	A	V	E	N	D	I	O	H
N	X	E	I	V	O	S	W	I	K
C	O	N	G	O	S	T	B	E	N
E	N	I	D	I	K	U	A	N	Q
V	O	T	S	L	N	I	G	D	I
I	W	S	Y	A	V	E	L	B	D
N	I	R	D	S	E	N	O	M	E
M	D	E	L	I	N	S	V	E	Z

					5		8	2
2	8	5					6	
					7			3
3				2		6		
4		2						
	4		6				7	
5			3		9			4
7		8	5				3	

HO HEM LLEGIT A...

Segre, 31 de desembre de 2015

CONCURS AGRICULTURA

Unió de Pagesos premiarà els defensors del camp

M. MARQUÈS

LEIDA | Unió de Pagesos va presentar ahir el primer Premi Nacional Felip Domènech Costafreda, en homenatge al sindicalista agrari lleidatà ja mort, amb el qual vol reconèixer la trajectòria de persones o entitats que han destacat en la defensa de l'agricultura, de la cultura del cooperativisme, del país i de les llibertats.

Les propostes es poden enviar fins al dia 30 de juny del

2016 i l'entrega es farà en un acte públic el 16 d'octubre. El jurat el formarà un membre de l'executiva nacional d'Unió de Pagesos, un de l'Agrupació Cultural La Femosa d'Artesa de Lleida, el responsable nacional de comunicació d'UP, una persona vinculada al món de l'aigua i l'agricultura, un membre del món cooperatiu, un de la Universitat de Lleida i el coordinador comarcal del Segrià de l'organització.

Unió de Pagesos, ahir, en la presentació del Premi Felip Domènech Costafreda.

Segre, 28 de gener de 2016

ENSENYAMENT EQUIPAMENTS

Artesa de Lleida celebra els 100 anys del col·legi Els Til·lers

ARTESA DE LLEIDA | El col·legi Els Til·lers d'Artesa de Lleida compleix el 2016 els cent anys de la col·locació de la primera pedra. Dins dels actes de commemoració d'aquesta data, l'escola i l'ajuntament han programat una jornada d'inauguració del centenari de l'escola per al pròxim 4 de febrer a les 11.30 hores del matí al poliesportiu del centre.

El 3 de febrer del 1916 va tenir lloc l'acte de col·locació de la primera pedra després de diverses vicissituds per comptar amb un centre educatiu en un moment en què la Mancomunitat de Catalunya impulsava l'educació al món rural. El centre es va inaugurar el 1921. En aquesta ocasió està prevista la participació de la consellera d'Ensenyament, Meritxell Ruiz.

SEGRE

Divendres, 5 de febrer del 2016

ENSENYAMENT CELEBRACIONS

LLEONARD DELSHAMS

Noves i antigues generacions d'Artesa de Lleida van ser ahir presents en la celebració dels cent anys del centre.

Quatre generacions d'Artesa de Lleida en el centenari del col·legi

L'Escola Els Til·lers va celebrar ahir l'aniversari de la col·locació de la primera pedra del centre || Autoritats i docents reconeixen la tasca en aquesta zona del Segrià

MARÍA MOLINA

ARTESA DELLEIDA | Quatre generacions, avis, pares, néts i besnèts, d'Artesa de Lleida van ser ahir presents en l'acte de celebració dels cent anys de l'escola del poble. Un segle ha passat ja des que es va col·locar la primera pedra del centre Els Til·lers, que es va inaugurar el 1921, en una època en què governava la Mancomunitat de Catalunya, que va portar l'educació fins als pobles més recòndits de la geografia catalana.

Docents, responsables de l'Associació de Pares i Mares

(AMPA) i les autoritats van reconèixer el paper de l'escola en aquesta zona del Segrià. El delegat d'Ensenyament a Lleida, Miquel Àngel Cullerés, va afirmar que aquesta escola d'Artesa és un referent per a l'educació pública. La presidenta del consell del Segrià, María José Invernón, també alcaldessa d'Aspa, població que es va quedar sense escola, va reconèixer l'esforç de la localitat per continuar amb la seua activitat ja que ha arribat a tenir més de 150 alumnes. Hi haurà actes commemoratius fins al juny.

Els nens van plantar un til·ler com a acte commemoratiu.

LLEONARD DELSHAMS

TELÈFONS I HORARIS D'INTERÈS

Ajuntament 973 16 71 62
 Assistent social: dimecres alterns.....973 16 73 15
 Correus: dilluns a divendres, 8-10 h, dissabte 8-9h
 Farmàcia.....973 16 72 04
 Veterinari de la Protectora Local:
 Jaume Armengol.....626 869 516

V3 Hospital Veterinari:.....639 367 888
 Metge.....973 167 291
 Metge urgències: Dies feiners: 15 h – 8 h i els festius
 tot el dia .....973 14 20 29 / 973 14 20 33
 Museu: 973 16 71 62
 (Ajuntament, hores convingudes)

SOLUCIONS ALS ENTRETENIMENTS

MOTS ENCREUATS

HORIZONTALS

1. TERMINOLOGIA. 2. ALEATORIS. ON. 3. REPRESÀLIA.
 T. 4. RA. TM. TÀVEGA. 5. ATIO. A. REDON.
 6. GIBALTARENY. 7. OC. ESTÉN. SIA. 8. ALLAUS. L.
 OS. 9. CROL. R. ELS. S. 10. L. BENASQUESA.
 11. AFANI. IUCAR. 12. MARCANCIATES.

VERTICALS

1. TARRAGÓ. CLAM. 2. ELEÀTICA. FA. 3. REP. IB.
 LOBAR. 4. MARTORELLENC. 5. ÍTEM. ASA. NIA.
 6. NOS. ALTURA. N. 7. ORAT. TES. SIC. 8. LILARAN.
 EQUÍ. 9. REVISO. LLUCA. 10. G. AEDES. SEAT. 11. IÓ.
 GONIÓ. SRE. 12. ANTANYASSA. S.

SUDOKU

1	3	7	9	6	5	4	8	2
2	8	5	1	3	4	7	6	9
6	9	4	2	8	7	1	5	3
8	6	1	4	9	3	5	2	7
3	5	9	7	2	1	6	4	8
4	7	2	8	5	6	3	9	1
9	4	3	6	1	8	2	7	5
5	2	6	3	7	9	8	1	4
7	1	8	5	4	2	9	3	6

ESCACS

1. Ta6, bxa6
2. b7++

SOPA DE LLETRES

AMAZONES, NIL, DANUBI, PARANÀ, VOLGA, NÍGER,
 MISSISSIPPI, OBI, RIN i CONGO

ENIGMA

Sabeu en quina casa està aquesta data?

Solució a l'enigma del mes passat: Correspon als Tres Tombs de la Festa de Sant Antoni, una data en que sembla que hi havia el costum de disfressar-se. El personatge de l'antifaç és Josep Maria Costafreda.

FESTIVAL SOLIDARI DE L'ESCOLA DE MÚSICA

OBRES DE LA CARRETERA D'ASPA

ELECCIONS GENERALS

PESSEBRE VIVENT

IMATGES D'ACTUALITAT

SOPAR DE CAP D'ANY DE LA LLAR DE JUBILATS

RECITAL DE MANS I VEUS BLANQUES

DINAR DE GERMANOR DE SANT ANTONI

VISITA AL PRESIDENT DE LA GENERALITAT